

**Het Journaal en Dagregister van Dirk
Jacobsz. Tayses Avontuurelyke Reyse na
Groenlandt, gedaen met het Schip Den Dam,
in 't Jaar 1710**

Willem Pieterse Poort

bron

Willem Pieterse Poort, *Het Journaal en Dagregister van Dirk Jacobsz. Tayses Avontuurelyke Reyse na Groenlandt, gedaen met het Schip Den Dam, in 't Jaar 1710*. Karel van Ryschooten, Amsterdam 1711

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/poor042jour01_01/colofon.php

děni

Tot den Leeser.

GUnstige Leeser, Ick versoeck ootmoedelyck soo by en aldien dat'er eenige fouten in dit myn onvolmaekt Boeckje van u gevonden worden, het sy in mis-stelling of reedekavelinge, of oock in Boeck-staavingh, of op wat wyse dat het soude moogen sijn, het welck buyten twyfel soo wel sijn sal (want geen dingh isser volmaekt op deese wereld) dat ghy my dat ten besten hout, en denckt by u-selven dat het is een werck, gehanthaeft van een onvolmaekt Persoon, die sulcks nooyt meer heeft by der hant gehad, en derhalven in sulck werck onervaaren.

En dit alles overgeslaagen soo moet ghy weeten dat het niet soo seer is gedaen om myn eygen eer en gloory, maer veel meer is 't gedaen om de naem, eer en gloory van de Heere onse Godt: en om die dingen die Godt almachtigh (voor wiens kracht en moogentheyte de gantsche wereldt beeft) aen alle menschen bekent te maeken: op dat Godt hier door verheerlyckt magh worden van nu aen tot in alle eeuwigheyt.

Want op een seer wonderlycke wyse heeft hy ons onder sijn stercke hant gevangen genoomen, en alsoo vier Maenden en tien dagen seer genadigh bewaert, en nogh eyndelyck uyt alle onse miserye en ellende, tot verwonderinge van ons selven en van veel menschen behouden

in onse Vaderland by onse lieve Vrienden en goede bekenden in een goede gesontheit heeft overgebracht daer hem alleen de eer van toekomst, het welck alles in dit myn onvolmaekt Boek (dat ick de naem geef van DIRK JACOBS. TAYSES Avonturelycke Reyse na Groenlandt) breeder kan nagespeurt en geleesen worden.

U Lieden Dienstwillige Dienaer
WILLEM PIETERSE POORT,
Doenmaels Stierman van 't Schip den DAM.

Het Journaal en Dagregister Van Dirk Jacobsz. Tayses Avontuurelyke Reyse na Groenlandt.

Den 23 April 1710. Texel uytgevaren met het Schip den *Dam*, daer op commandeerde *Dirk Jacobse Tayses* Gedestineert na Groenlant, onder bewint van *Jacob Geyse*, *Ommekomme*, van Sardam, en onder 't beleyt van den Admirael *Jacob Schol*, Vice Admirael, *Garbrant van Hooren* Schout by Naght, *Douwe Gerritse* van Vlielant, en vyf Lants Oorlogh Scheepen: Doe wy in Zee waeren was de wint n. o. ten o sagen twee vreemde zeylen dogh onbekent; draeyden by, lieten drijven om de achterste Scheepen te waghten, want wy van de voorste waren. Ondertussen stuerden wy een Sloep uyt vissen maer deede weynigh op; Savonts was de vloot by malkander, reefden ons Marszeyls en stelden cours n. n. w. op Zee met een n ooste wint en een weinigh snee; waren omtrent 140 zeylen. 's Naghts quam ons een Kaper op zy, bekeeck ons aen alle kanten, en verliet ons doe weder.

Den 24 dito

Den 24 dito smorgens variabel weer en wint, dogh meest stil, stuerde weeder een Sloep uyt vissen dogh met weynigh profijt: kreegen doe een n. wint, gingen w. n. w. aen, waren op de hoogte van 53 graden 15 minuten, savonts liep de wint n. n. w. doe wenden wy om de n. o., een slap koeltje, stuerden een Sloep uyt vissen maer vingh weynig, 's nagts bleef weer en wint omtrent in sijn selfde stant.

Den 25 dito

Den 25 dito smorgens met den dagh stil mooy weer: nu gingen weeder een van onse Sloepen te vissen, vingh 3 Kabbeljauwen en 3 Schelvissen, namen de reeven uyt de Marszeyls, hadden de hoogte van 53 graden 20 minuten: na de middagh liep de wint z. o. met mooy weer, een Bramzeyls koeltje, zeylden n. en n. ten w. aen

Den 26 dito

Den 26 dito smorgens stilletjes, doe liep het wintje n. n. o., de coers noord-westelijck, hadden de hoogte van 54 graden 30 minuten. Even na de middagh wenden wy om de oost een brave Marszeils coelt, savonts

reefden wy onse Marszeyls, maer kort daer na mosten beyde Marszeils in, doordien de wint sterck aen nam, 's naghts lagen wy met onder-zeilen. Twee Scheepen van de Vloot verlooren haer Voorstengen, als het *Wapen van Alkmaer*, en de 3 *Tortelduyven* van Hooren.

Den 27 dito

Den 27 dito smorgens de wint n. wenden om de west met afneemende koelte, setten ons groot Marszeyl by: tegen den avont setteden wy ons Voormarszeils by, en wenden oostwaert over.

Den 28 dito

Den 28 dito smorgens quam de wint west, gingen n. n. w. aen, hadden de hoogte of aerdkloots brette van 54 graden 40 minuten: Na de middagh liep de wint w. z. w. de coers n. n. w. Savonts nam de wint aen, namen ons Voormarszeyls in, 's nagts in de eerste wagt reegen, de wint n. de coers o. n. o. Inde honde wagt somtijts reegen, dan weer snee, en oock wel Hagel buyen.

Den 29 dito

Den 29 dito smorgens wenden wy om de west, kakigh buyig weer, hadden de breete van 55 graden 26 minuten, even na de middagh wenden wy om de oost met een aennemende wint, namen onse groot Marszeyls in, en kort daer na onse Fok op steeven, savonts en snagts waeydent een seer sware storm met Hagelbuye.

Den 30 dito

Den 30 dito smorgens wenden wy om de West met een af-neemende wint, setten onse Fock en Marszeyls by, even na de middagh liepen wy twee Glasen voor de wint na de Vloot, soo veer waren de Schepen aen ly van ons, doe wy weeder in de Vloot waren, doen nam de wint weer aen, namen onse Marszeyls in. 's Naghts liep de wint w. n. w. gingen noorden aen.

Den 1 May

Den 1 May de wint westelijck met reegen. 's Naghts liep de windt noordelijck, gingen oost noord oost aen met mooy weer, met het eynde van de honde-waght wenden wy westwaert over.

Den 2 dito

Den 2 dito smorgens mooy weer, de wint nogh n. stuerden een van onse Sloepen uyt vissen, maer deeden weynigh op: waren op de breete van 55 graden 46 minuten: 4 glasen na de middagh gingen de 5 Oorlogh-Scheepen van ons af weeder na 't vaderlant, ⁺ want wy voor menschen oogen het grootste gevaer van vyandelijke Scheepen waren gepasseert, savonts buyigh wenden om de Oost: 's nachts de wint n. n. o. wenden weeder om de West. ⁺Het Convoy van ons af.

Den 3 dito

Den 3 dito smorgens de wint nogh al noord-oostelijck doch stilletjes, namen de reeven uyt de Marszeyls, stuerden weder een Sloep uyt visse dogh sonder profijt: na de middagh een mooye Bramzeyls koelt, snagts liep de wint o. n. o. gingen noorde aen met buyigh weer, reefden ons groot Marszeyl.

Den 4 dito

Den 4 dito smorgens mooy weer, namen het rif uyt ons groot Marszeyl, ontrent de middagh liep de wint o. z. o. stelden onse cours n. n. o. aen, savonts nam de wint aen, reefden onse Marszeyls met een seer harde voortgangh.

Den 5 dito

Den 5 dito smorgens stilde de wint met mooy sonneschijn weer, namen de reeven uyt de Marszeyls, waren op de hooghte van 58 graden

45 minuten, tegen den avond een Bramzeyls koeltje. De Sarnaems vaerders scheyden hier van ons af, ⁺ stelden haer coers om tussen Schotlant of Fayeril en Hitlant door te loopen, snaghts stil.

⁺De Sarnaemsvaerders van ons af.

Den 6 dito

Den 6 dito smorgens mooy stil weer, gingen met een Sloep vissen, vingen vry wat Kabbeljauw en Schelvis, sagen een Vlootje Scheepen achter uyt, vermoeden dat het de Hamburger en Breemer Groenlands Vaerders waren, bevonden ons op de breete van 59 graden 16 minuten, na de middagh een slap Bramzeyls koeltje uyt den z. o. stelden onse Coers n. ten o. aen, onse Admirael liet de Paschaer-Vlagh waeijen, ⁺ doe gingen alle Commandeurs by hem aen boort, ontvingen haer orders, doe quam ⁺Den Pscharvlag waeyt. 'er een scheyingh in de vloot, en elck moght nu op sijn eygen Compas zeylen, want wy nu hoopten van Vyandlijcke Scheepen geen gevaer meer te hebben.

Den 7 dito

Den 7 dito smorgens mooy weer en een Bramzeyls koelte, in de voormiddagh passeerden ons een Fregat Schip dat achter om gingh, bevonden ons op de breete van 60 graden 40 minuten, na de middagh een Marszeyls koeltje, snaghts reegen.

Den 8 dito

Den 8 dito smorgens mooy weer en een Bramzeyls koeltje uyt den z. z. o. gingen nogh n. ten o. aen, in de voormiddagh nam de windt aen, bevonden ons op de Aerdkloots breete van 63 graden 33 minuten, na de middagh savonts en snaghts een harde voortgangh.

Den 9 dito

Den 9 dito met den dagh de wint o. z. o. de coers n. ten o. en n. n. o. een brave Marszeyls koelte, bevonden ons op de breete van 66 graden 19 minuten, savonts reefden wy onse Marszeyls.

Den 10 dito

Den 10 dito smorgens reegen, en een gereefde Marszeyls koelte, na de middagh nam de wint af, deden de reeven uyt de Marszeyls, savonts en snaghts stil en mistigh.

Den 11 dito

Den 11 dito smorgens was 't weer nogh in sijn oude stant, inde voormiddagh schooten wy onse Lijnen in de Sloepen, ⁺ en wy begonnen onse werck tot de Walvisvanghst klaer te maken, na de middagh deelden wy riemen lensen en ander tuygh, met ⁺De lynen in de Sloepen. mooy droogh weer kreegen een lughje uyt den n. o. gingen n. n. w. aen, snaghts reegen en mist.

Den 12 dito

Den 12 dito smorgens nogh al stilletjes, in de voormiddagh sneeuw, na de middagh een Marszeyls koelte, de wint z. o. ten o. savonts reefden wy onse Marszeyls met een deysige lucht; nu quamen daer eenige Schepen tegen ons aen, waer uyt wy vermoeden dat sy ys gesien hadden, van deese naght gingh de son niet onder by ons, ⁺ 4 glasen in de hondewaght sagen wy ys, ⁺ wenden daer van af, nu liep de wint o. gingen z. z. o. aen. ⁺De Son niet onder
⁺Sagen Ys.

Den 13 dito

Den 13 dito smorgens wenden wy weeder na 't ys toe, de wint nogh al Oost, de coers n. n. o. mooy weer, bevonden ons op de breete van 72 graden 27 minuten, namiddagh quamen wy tegen 't ys aen, wenden daer weer af, de coers z. z. o. snaghts wenden wy weeder na 't ys toe 4 glasen in de hondewaght, de coers n. n. o. een Bramzeyls koeltje.

Den 14 dito

Den 14 dito in de voormiddagh de wint o. z. o. de coers n. o. by de

wint over, hoopten nu boven dat ys heen te zeylen, na de middagh een Marszeyls koelte.

Den 15 dito

Den 15 dito smorgens de wint z. o. gingen nogh al n. o. aen, bevonden ons op de breete van 74 graden 56 minuten, savonts een stijve Marszeyls koelte en harde voortganh, snaghts liep de wint z. ten o. reefden onse Marszeyls, begonnen om de 16 glasen te schaffen.

Den 16 dito

Den 16 dito smorgens nam de wint nogh al aen, ⁺ namen ons Voor-Marszeyl in, en kort daer na ons groot Marszeyl meede, na de middagh nam de wint af met mooy ⁺Kout en vriesent. weer, setten onse Marszeyls by, savonts stil met sneeuw, snaghts een weynigh na middernaght kreegen wy een gereefde Marszeyls koelte uyt den n. w. gingen n. n. o. aen, kout en vriesent weer.

Den 17 dito

Den 17 dito smorgens nam de windt nogh aen, namen ons Voor-Marszeyl in, en de wint liep w. n. w. gingen Noorden aen, ontmoeten soo wat losse schossen, zeylden daer door met stijve koelte en klaer Sonneschijn weer, bevonden ons op de breete van 77 graden 15 minuten, tegen den avont liep de wint West, zeylden nogh al om de Noordt niet hooger niet lager door 't losse ys, snaghts wenden wy zuydtwaert over, doordien de lught doncker en dick worde, raecten soo wat uyt het dickste ys van daen met dichte sneeuwbuyen en seer kout weer.

Den 18 dito

Den 18 dito quamen wy onder een groot stroom ys die seer dicht lagh, en 't begon een storm te wayen, ⁺ namen ons groot Marszeyl in en gyden ons Fock op, lieten 't onder de stroom in sleght water drijven dan over stuerboort en dan over backboort, ⁺Dreeven onder de stroom met een storm. waren met ons 3. Scheepen, want hier noch 2. Scheepen by ons quamen.

Den 19 dito

Den 19 dito sagen wy verscheyde scheepen aen ly van ons, doe nam de windt af en 't weer bedaerde, soo dat wy onse Fock en Marszeyls by maeckten en gingen t'zeyl, de wint n. w. gingen w. z. w. aen, met sneeuwaken en bitter kout weer.

Den 20 dito

Den 20 dito variabele windt, de coers Noordelijck, konden nu wel ontrent 40 scheepen rondtom ons sien die alle Noordelijck zeylden, dogh met weynigh windt.

Den 21 dito

Den 21 dito smorgens quamen wy by veel los ys, ⁺ setten 't daer op in met verscheyde scheepen, in de voormiddagh zeylden wy door 't Ys, maer 't lagh dicht, soo datter ⁺Lagen aen een schos vast. veel Scheepen wederom keerden, bevonden ons op de breete van 78 graden, savonts konden wy niet meer voort komen, want het ys lagh dicht, maeckten aen een groote schos vast, soo hier en daer lagen veel Scheepen aan schossen vast, snaghts begon 't een storm te waeyen uyt den o. z. o.

Den 22 dito

Den 22 dito sagen wy het voorlandt uyt de Mars van daen met helder weer, ⁺ waren na gissingh niet boven 12 mijl daer af, tegen den avondt nam de wint af, schooten ⁺Boorden in 't ys. onse roer, hingen dat dwars voor 't gat, en maektent aen een schos achter uyt vast, setten doe onse Fok by, en lieten 't voor wint door 't ys drijven met mistigh weer.

Den 23 dito

Den 23 dito smorgens hadden wy nogh al ontrent het selfde weer,

maer savons kreegen wy mooy weer, hingen ons roer weer aen 't Gat, maeckten los van de schos, en setten onse Marszeyls by. Snagts kreegen wy beter ruymte en klaer gesicht.

Den 24 dito

Den 24 dito smorgens weder mistigh, de wint z. maeckten doe aen een schos vast, konden weynigh sien van de mist: In de voormiddagh klaer Weer, konden nogh 20 Scheepen sien, leggende altemael aen schossen, bevonden ons op de breete van 78 graden 30 minuten.

Den 25 dito

Den 25 dito mosten wy aen die schos blijven leggen, want de Wint was ons teegen, sagen somwijlen Walvis, ⁺ dogh veer by ons van daen.

⁺Sagen Walvis.

Den 26 dito

Den 26 dito een Bramzeyls koeltje uyt den o. raeckten onder zeyl, maer het begon kort daer na dicht te sneeu jagen, soo dat wy niet konden sien, moesten 't derhalven weeder aen een schos vast maeken.

Den 27 dito

Den 27 dito smorgens wast stilletjes en mooy weer, in de voormiddagh een bramzeyls koeltje uyt den n. sagen in 't n. w. en in 't w. een groote ys blenk, gingen t' zeyl, laveerden na de blenck toe, hoopten daer velden met Walvisschen te vinden: kort daer na sagen wy verscheyde Scheepen van de blenck af na ons toekoomen, het welck ons deede vreesen dat het een vaste kant was van los ys. ⁺ 8 Glasen na de middag quamen wy by eenige van de voorschreeve Scheepen, die ons verklaerden aen ⁺Raakten in Zee. die blenck geweest te hebben, en dat het altemael een koek van los ys was, onmoogelijk om door te koomen; stelden derhalven onse koers met die Scheepen in 't z. en z. z. o. oock z. o. aen, soo als dat ys ons leyde na Zee toe. Snagts raeckten wy in Zee, daer quamen wy by veel Scheepen, die ons van veel andere rapporteerden, het welk ons deede gelooven dat de gantsche Vloot hier omtrent was, en datter nogh weynigh in 't rechte West ys ware.

Den 28 dito

Den 28 dito smorgens het wintje oost, dogh stilletjes. De Scheepen laveerden alle om de Oost, ⁺ uytgesondert *de Faem, Jan Dirksz. van der Velde*, en de *Stadt Haerlem, Pieter Dirksz. van der Velde*, en de *Roo Eenhooren* en wy met het Schip *den Dam* ⁺Gingen om de West. gingen om de West, om te sien wat de Heer ons daer liefde te geeven: want met soo veel Scheepen om de Oost sagen wy weynigh avontuur, want het gemeene spreekwoort seyt: *veel Varkens aen een back maeckt dunne spoelingh*.

Den 29 dito

Den 29 dito smorgens de Wint nogh Oost en in de voormiddagh de Wint o. z. o. gingen z. w. ten w. aen, savonts stilletjes, snaghts het lughje o. n. o. gingen w. ten z. aen by 't ys langs.

Den 30 dito

Den 30 dito smorgens mooy weer het wintje n. o. In de voormiddag stil, bevonden ons op de aerdkloots breete van 76 graden 3 minuten: na de middagh kreegen wy een Bramzeyls koeltje uyt den z. w. laveerden of en aen 't ys, waren nogh met ons 4 Scheepen by malkander: snaghts quamender nogh 6 Scheepen by ons, waer van den een onse Admirael *Jacob Schol* was.

Den 31 dito

Den 31 dito smorgens quamen wy voor 't ys, sagen daer een reedelijcke gelegentheyd om daer in te loopen, ⁺ het welck wy met onse seeven Scheepen werckstellig maeckten. Onse Admirael hadde de voortoght, ⁺Liepen in 't Ys.

en wy ons 6 particuliere Scheepen volgden hem in de name des Heeren. Onse 3 eerste Mackers, als *Jan* en *Pieter Dirckse*, en de *Roo Eenhooren* hielden haer in Zee by haer coers, 8 glasen daer na quamen wy in digter ys, boorden en zeylden alsoo veel wy konden in 't n. w. en n. n. w. op, kreegen het wintje z. o. bevonden ons op de breete van 75 graden 50 minuten.

Den 1 Iunius

Den 1 Iunius smorgens stilletjes, konden niet meer voort koomen, ⁺ maeckten 't doe vast, konden nogh 6 Scheepen sien behalven onse Compagnie, doch niet weetende ^{+Raeckt beset.} wat voor Scheepen dat waren: Lagen nu met ons 13 Scheepen in 't gesicht van malkander soo hier en daer aen 't ys vast, meest al beset.

Den 2 dito

Den 2 dito nogh al stilletjes, het lughje noordelijck met mist, lagen seer dicht beset

Den 3 dito

Den 3 dito smorgens een lughje uyt den n. n. w. nogh al mistigh, na de middagh klaerde de mist op, kreegen een Beer in 't gesicht, stuerden

aenstonts volck daer na toe die hem schielijck doot aan boort brachten, savonts begon 't een weynigh te sneeuwen.

Den 4 dito

Den 4 dito een Bramzeyls koeltje, de Wint n. w. met sneeu, sagen weeder een Beer, gingen met 10 a 12 Man daer na toe, Gemonteert met Snaphanen, Kruyt en Loot, schooten hem doot, en brachten hem aen boort.

Den 5 dito

Den 5 dito smorgens mistigh, het wintje zuydelijck, maer kort daer na z. o. Na de middagh het lughje oostelijck, sagen 6 Walvissen, maer 't ys lagh soo vast en dicht dat wy tot ons verdriet geen Sloepen konden strijcken: savonts setten het ys een weynigh af, raecten onder zeyl het lugje o. n. o. gingen in 't z. w. op en z. w. ten w. na 't ys ons leyde, dogh konden weynigh avanseeren, eensdeels door de slappe koelten, andersdeels door dat het ys nogh niet veel ruymte in was. Snaghts liep het Wintje n. o.

Den 6 dito

Den 6 dito smorgens konden wy niet meer voort van 't ys, moesten derhalven vast maecken aen een schos, waren nu nogh met ons 5 Scheepen malkander in 't gesicht niet veer by den anderen van daen: ⁺ In de voormiddagh begon 't een storm te wayen uyt den n. n. o. met sneeuw-jaght, snaghts de Wint n. o. mooy droogh weer, maer ⁺Een storm Wint. harde wint en kout.

Den 7 dito

Den 7 dito smorgens wat stilder, snaghts begon 't schrickelijck te dijnen, ⁺ soo dat de groote schossen braecken, en wy gevaer stonden om onse Scheepen te verliezen. ⁺Lagen in deyningh ende beset.

Den 8 dito

Den 8 dito smorgens deynsdet soo wreet dat wy resolveerden om ons Roer te schieten, want wy vreesden dat het teegen 't ys soude stuckent stooten, maer eer wy klaer waren liep 'er een schos soo sterk tegen aen, dat de Roerpen en Kolder-stock beyde braecken, doch kreegen 't Roer behouden van 't Gat, savonts wordet stilletjes, en de deyningh minneseerde, snaghts een Bramzeyls koeltje uyt den n. n. o. Al de Scheepen

die wy in 't gesicht waren, waren nu onder zeyl, behalven het Schip *de Swaen*, Commandeur *Symen Jansz. Hart*, en wy met het Schip den *Dam*. Wy lagen omtrent een vierde mijl van malkander dicht beset; wy souden gaern meede gezeylt hebben maer konden niet, mosten derhalven blijven leggen tot ons groot verdriet.

Den 9 dito

Den 9 dito smorgens de windt n. o. ten n. een bramzeyls koeltje, in de voormiddagh een weynigh sneeuw: vernamen nu geen deyning meer, konden nu maer 4 scheepen sien, met ons meede lagen alle dicht beset.

Den 10 dito

Den 10 dito het wintje noch al noordtoostelijck, savonts een Marszeyls koelt en weynigh sneeuw.

Den 11 dito

Den 11 dito smorgens mooy weer, de wint n. n. o. bevonden ons op de breete van 73 graden 51 minuten, savonts sagen wy twee Vissen, maer wy lagen soo naeuw beset dat wy niet konden vallen.

Den 12 dito

Den 12 dito het windtje nogh n. n. o. en heel mooy weer, bevonden ons op de breete van 73 graden 42 minuten, snaghts buyigh, konden nu geen meer Scheepen sien als de *Swaen*, hoopten derhalven dat de andere waren in Zee geraeckt.

Den 13 dito

Den 13 dito smorgens sagen wy een Schip in 't Westen, dat passeerde omtrent een mijl waters boven ons heen in 't Oosten op na Zee toe, [†] savonts was dat Schip al buyten ons gesicht, waren nogh met ons tween by malkander, hoopten dat Godt ons haest uyt de besetting soude helpen.

[†]Nu passeerden ons een Schip.

Den 14 dito

Den 14 dito het weer en de wint omtrent in sijn selfde stant, ontrent de besettingh was geen veranderingh.

Den 15 dito

Den 15 dito smorgens mooy stil weer, savonts een lughje uyt den n. n. w. en snaghts noordoostelijck.

Den 16 dito

Den 16 dito een deysige lught, het wintje n. w. dogh weynigh wint.

Den 17 dito

Den 17 dito wasser geen veranderingh in weer en wint.

Den 18 dito

Den 18 dito smorgens stil in de Voormiddagh, een bramzeyls koeltje uyt den n. w. savonts de wint n. n. w. mooy sonneschijn weer: snagts een Marszeyls koeltje.

Den 19 dito

Den 19 dito in de voormiddagh de wint n. bevonden ons op de hooghte van 73 graden 20 minuten, savonts stilletjes.

Den 20 dito

Den 20 dito smorgens sagen wy een Beer, die wy oock vingen: in de voormiddagh een Marszeyls koelt uyt den n. n. o. mooy sonneschijn Weer.

Den 21 dito

Den 21 dito een stijve Marszeyls koelt en een deysige lught.

Den 22 dito

Den 22 dito de wint n. ten o. oock n. een bramzeyls koelt.

Den 23 dito

Den 23 dito smorgens een Marszeyls koelt uyt den n. o. maer snagts stilde de wint.

Den 24 dito

Den 24 dito, dit gantse Etmael wast mooy stil weer.

Den 25 dito

Den 25 dito vernamen wy geen veranderingh in 't Weer: oock hadden wy al in verscheyde dagen geen water van de stengh af konnen sien, ⁺ maer hoopten, doordien dat wy hardt om de West dreeven, datter wel haest veranderingh soude koomen, ⁺Geen verandering in 't Ys. want wy bevonden ons op de Poolus hooghte van 72 graden 30 minuten, soo dat wy in kort veel mijlen met het ys waren gedreeven.

Den 26 dito

Den 26 dito wast heel stil en deysige lught.

Den 27 dito

Den 27 dito smorgens een bramzeyls koeltje, het wintje zuydelijck, daer was nu altemet wat draeyingh in 't ys, soo dat wy hoopten dat Godt haest openingh soude

geeven: oock sagen wy nu en dan wel eens Walvis, maer konden niet doen van weegen 't ys.

Den 28 dito

Den 28 dito was wint en weer sonder onderscheyt als vooren.

Den 29 dito

Den 29 dito smorgens het windtje n. o. een Marszeyls koelt. In de voormiddagh harde wint, na de middagh de wint n. n. o. savonts snee snaghts nam de wint af.

Den 30 dito

Den 30 dito smorgens de wint n. mooy droogh weer, een Marszeyls koeltje. In de voormiddagh liep de wint n. w. bevonden ons op de breete van 72 graden 19 minuten, savonts stil.

Den 1 Iuly

Den 1 Iuly, wast stil en mistigh.

Den 2 dito

Den 2 dito het lughje n. o. tot savonts toe: doe liep de wint noorden, een bramzeyls koeltje.

Den 3 dito

Den 3 dito smorgens stilletjes, het lughje n. w. en in de voormiddag z. w. bevonden ons op de breette van 72 graden 15 minuten, savonts het wintje z. snaghts stil.

Den 4 dito

Den 4 dito het wintje Westelijck, nu wast ys wel soo ry als voor deesen, maecten onse Touwen los en Zeylen by: maer door de stilte konden wy geen schossen verzeylen, en derhalven niet avanseeren. In de voormiddagh het lughje n. o. burgen onse Zeylen weeder.

Den 5 dito

Den 5 dito smorgens mooy stil weer, bevonden ons nogh al weer op de breete van 72 graden 15 minuten, waren in 2 Etmael niet verdreeven, na de middagh een bramzeyls koeltje, de Wint z. w. met mist, het Schip de *Swaan* niet ver van ons van daen, ⁺ deeden groote forsse om by ons te koomen. Wy hadden nu al 5 Weeken onder Godts hant in deese bedroefde gevanckenis met ons tweeen geleegen, en 't was al vier Weeken dat wy 't laest andere Scheepen of menschen gesien hadden; en wy sagen voor menschen oogen noch geen uytkomst.

⁺Het Schip de *Swaan* soght by ons te komen.

Den 6 dito

Den 6 dito smorgens en Marszeyls koelt uyt den zuyd. met mist. Het Schip de *Swaen* was met groote moeyte tot ontrent 2 Walvislynen lengte aen ons toegekoomen, daer most hy doe blyven leggen, soo digt lagh het ys.

Den 7 dito

Den 7 dito smorgens het lughje z. z. o. In de voor-middagh stil en mistigh.

Den 8 dito

Den 8 dito smorgens een Marszeyls koelt, de Wint o. n. o. In de voormiddagh de Wint n. n. o. een deysige lught.

Den 9 dito

Den 9 dito een lughje uyt den n. al deysigh.

Den 10 dito

Den 10 dito smorgens een Marszeyls koelt uyt den n. n. o. vernamen vry wat perssingh, ⁺ vreesden voor ongemack aen de Scheepen, maer de goede Godt was met ons, en bewaerde ons voor onheyl. Wy sagen dagelijks vry wat Vis maer konden ⁺Vernamen Persingh. niet doen. Savonts quammer een Vis niet veer van 't Schip, liepen met een Herpoen over 't ys daer na toe, schooten op hem, maer het was niet vast.

Den 11 dito

Den 11 dito smorgens mooy stil weer, na de middagh haelden wy onse Water-vaten vol vers Water van een groote schos: Het ys lagh nu weeder stil.

Den 12 dito

Den 12 dito wast heel mooy stil weer.

Den 13 dito

Den 13 dito smorgens mooy sonneschijn weer, een koeltje uyt den n. bevonden ons op de breete van 72 graden 3 minuten, savonts een marszeyls koelt, ⁺ snaghts begon 't een storm te wajen. ⁺Een storm Wint.

Den 14 dito

Den 14 dito smorgens waeydet heel hardt uyt den n. n. w. Savonts nam de Wint af, snaghts een Marszeyls koelte, en reedelijk mooy weer.

Den 15 dito

Den 15 dito smorgens mooy weer de wint n. w. een slap koeltje, bevonden ons op de breete van 71 graden 30 minuten, snaghts stil.

Den 16 dito

Den 16 dito smorgens mooy stil weer: in de voormiddagh een bramzeyls koeltje uyt den z. w. Savonts quammer weeder een Vis by ons Schip, schooten op hem maer niet vast: Snaghts de Wint z. o. met Reegen.

Den 17 dito

Den 17 dito smorgens mistigh, de Wint o. z. o. Snaghts liep de Wint z. w.

Den 18 dito

Den 18 dito smorgens de wint n. o. een mooye koelt, na de middag een Marszeyls koelt, nu wasser yets ruymte meer als voor deesen in 't ys, gingen onder Zeyl maer konden weynigh avanseeren, snaghts stil, bleeven met de Zeylen los leggen.

Den 19 dito

Den 19 dito smorgens mooy weer en een Bramzeyls koeltje uyt den n. w. Nu wasser weeder wat malingh in 't ys, raecten een weynigh in 't z. o. op, savonts stil, burgen onse zeylen, en 't ys sloot weeder heel dicht.

Den 20 dito

Den 20 dito smorgens mooy weer en een slap koeltje uyt den n. w. bevonden ons op de breete van 71 graden 19 minuten, na de middagh een Marszeyls koelte uyt den n. savonts harde wint uyt den n. n. o.

Den 21 dito

Den 21 dito smorgens wasser weynigh onderscheyt in 't weer.

Den 22 dito

Den 22 dito smorgens helder weer, de Wint wat stilder: nu ruymden wy ons Voor schip wat op, storten wat water om voor wat te ligten, want wy een stukje van ons borstlap hadden verlooren. ⁺ Doen wy wat water gestort hadden, wonden wy ons Schip op zy aen een schos tot dat wy het manckement boven water hadden: doe ging onse Timmerman te werck om de breuck weer te heelen: savonts had onse Timmerman gedaen, doe begonden wy weeder Water in onse Vaaten te pompen.

⁺Repareerden ons Schip.

Den 23 dito

Den 23 dito smorgens nat reegenigh weer en een stijve koelt, de wint n. n. o. in de voormiddagh kreegen wy al onse Vaten weeder vol water en 't Schip van alles klaer, ⁺ na de middagh waeydent een storm, en 't Ys persten hardt aen, soo dat wy nu seer dicht beset lagen.

⁺Persing in 't Ys.

Den 24 dito

Den 24 dito smorgens mistigh, in de voormiddagh nam de windt af, na de middagh de windt n. o. een Marszeyls koelt met mist, savonts een bramzeyls koelt, snaghts stil, vernamen nu geen perssingh.

Den 25 dito

Den 25 dito smorgens mooy Sonschijn weer in de voormiddagh, de lught onder deysigh, namen hooghte met een Quadrant, bevonden 70 graden 50 minuten, na de middagh setten wy ons wandt aen, tegen den avondt klaerde de lught heel op, ⁺ sagen het landt van Galehansks waren na onse gissingh boven 10 mijl niet af, snaghts een Marszeyls koelt uyt den noorden.

⁺Saagen Gaale Hanskes Lant.

Den 26 dito

Den 26 dito smorgens mooy Sonschijn weer sagen noch al Landt, in de voormiddagh een bramzeyls koeltje, de wint n. n. o. bevonden 70 graden 27 minuten, na de middagh een Marszeyls koelt, de wint n. w. ten n. savonts liep de wint n. met een stijve koelt, snaghts dreeven wy na 't Landt te sien heel hardt om de z. w.

Den 27 dito

Den 27 dito begon 't hardt te parssen, soo dat het Ys schrickelijck op malkander schoof, ⁺ het welck een droevigh aensien voor ons was, want wy waren met ons 2 Scheepen, en soo wy die hier quamen te verliesen, soo was 'er voor mensche oogen niet veel hoop van behouden te worden voor ons: in de voormiddagh wierde het Schip de *Swaen* heel

⁺Persing in 't Ys.

op t'zy gekrongen, derhalven worden 't heel leck, onse Commandeur gingh met 30 man daer na toe om hem te helpen, soo dat wy geen erger ontmoetingh hadden noch geen noodt; maer evenwel setten wy onse Victaly boven of het daer toe quam dan niet verleegen te staen: Later middagh quam onse Commandeur met al ons Volck weder aen boort, ⁺ brachten tijdingh dat het Ys by de *Swaen* nu weder yets was afgeweeken, en dat sy na dat het water boven de onderste laegh hadde gestaen, weder hadden lens gekreegen, en dat sy nu met een man en een pomp konden lens houden, daer wy de Heer onse Godt al te saem voor loofden en danckten dat hy ons alle soo barmhertigh hadde bewaert, en baden hem ernstelijck dat hy ons voorder in deese woestijn van Ys liefde te bewaren, want wy te met donckere naghten te gemoet sagen; want dese naght setten 't Ys weer wat aen, dogh sonder schade: en de Son verliet ons voor de eerste reys sint den 12 May.

⁺De Son gingh nu weer onder, het Schip de *Swaan* sodanigh geperst dat de onderste laagh onder water stond.

Den 28 dito

Den 28 dito smorgens waeydet nogh seer hard, de wint n. met reegen, het ys lagh nu stil maer seer dicht.

Den 29 dito

Den 29 dito smorgens nam de Wint af met Mist, in de voormiddagh een Marszeyls koelt, na de middagh stilletjes, snaghts doot stil.

Den 30 dito

Den 30 dito stil mooy weer, dogh wat mistigh.

Den 31 dito

Den 31 dito smorgens een lughje uyt den n. o. konden het landt nu sien doordien de mist op-klaerde: Dit lant was al seer hoogh, waren na gissingh daer nu 13 mijlen af, in de voormiddagh een Bramzeyls koelt: Nu liet ons Commandeur de Harpoeniers meede in de Cajuyt schaffen, om reeden dat hy meende dat het in de Fictualy soude uyt winnen, dat oock buyten twijffel soo was: oock verlangden wy de tijt van het rantsoen, ⁺ van Broot, Botter en Kaes, was meest op, gaven nu een Vat broot voor 12 dagen, dat was na genoeghen voor yder man een Beschuyt daeghs, want wy nu allangh onder de hant des Heeren hadden gevangen geleegen, en sagen nogh geen uytkomst, begonnen voor onse levensmiddelen te sorgen, niet teegenstaende dat wy tot onse Boekhouwers respeckt, dat *Jacob Geyse Ommekomme* van Sardam was, soo wel waren gefictualyt en uytgerust, niemant tot sijn nadeel geschreven, als een Schip op dit vaer-water magh weesen.

⁺Verlangden de tyt van ons rantsoen.

Den 1 Augustus

Den 1 Augustus smorgens stil, in de voormiddagh een Bramzeyls koelte, de wint w. z. w. bevonden ons op de breete van 69 graden 42 minuten, in 't Schip *De Swaen* begonnense nu met alle Man tweemaal daeghs te schaffen, dat is tweemaal in 24 uren, doordien dat sy gelijk als wy begonden te vreesen, dat de besettingh wel lang mogt dueren, en sy soo goet van fictualy niet waren versien als wy.

Den 2 dito

Den 2 dito smorgens mooy stil weer, waren niet boven 11 mijl van 't lant, namen twee Neushaecken, staken daer een Walvis-lijn op en lieten 't na de gront loopen, om eens te observeeren hoe diep het hier was, en bevonden ontrent 360 vaem. Van deese naght was de Son ontrent 6 Glasen onder.

Den 3 dito

Den 3 dito den heelen dagh mooy stil weer, snaghts reegen.

Den 4 dito

Den 4 dito smorgens mooy droogh weer, savonts mistigh, snaghts een Bramzeyls koeltje, de wint z. w.

Den 5 dito

Den 5 dito smorgens een Marszeyls koelt uyt den z. z. w. bevonden ons op de breete van 69 graden 38 minuten.

Den 6 dito

Den 6 dito savonts een stijve koelt, snaghts een storm.

Den 7 dito

Den 7 dito in de voormiddagh de Windt w. z. w. en savonts West, snaghts stil.

Den 8 dito

Den 8 dito smorgens een Bramzeyls koelte, de wint zuyd, snaghts stil, sagen voor de eerste reys Sterren, ⁺ en de Son was nu ontrent 9 Glasen onder.

⁺Sagen Sterren.

Den 9 dito

Den 9 dito smorgens stil en mooy klaer weer, konden het landt pas van de stengh af sien, waer door wy vermoeden dat wy wel 20 mijlen daer af waren, bevonden ons op de breete van 69 graden 30 minuten, savonts een slap koeltje uyt den zuyden.

Den 10 dito

Den 10 dito smorgens een stijve Marszeyls koelte, de wint z. z. w. in de voormiddagh de wint w. z. w. na de middagh westelijck, savonts mooy maenschijn weer en stil.

Den 11 dito

Den 11 dito mooy klaer en stil, lagen seer dicht beset.

Den 12 dito

Den 12 dito smorgens stil, na de middagh een Bramzeyls koelt, de windt n. n. o. tegen den avont ruymde het ys wat op, raeckten onder zeyl, maer konden weynigh avanseeren, middernaght maeckten wy onse Zeylen weer vast, konden niet verder koomen, moesten door de donkert van de naght by de kaers schaffen, my nooyt voor deesen soo gebeurt.

Den 13 dito

Den 13 dito in de voormiddagh een Marszeyls koelte de wint noord, na de middagh harde wint, savonts waeydet een vliegende storm, ⁺ de wint n. o. ten n. met reegen.

⁺Een vliegende storm.

Den 14 dito

Den 14 dito in de voormiddagh nam de windt af, mooy sonneschijn weer, bevonden ons aertkloots breete 69 graden 4 minuten, na de middagh een brave reefde Marszeyls koelte, de wint u. n. o.

Den 15 dito

Den 15 dito in de voormiddagh snee, na de middagh harde wint, savonts reegen, snaghts stilde de wint.

Den 16 dito

Den 16 dito smorgens nam de wint af, een deysige lught, snaghts een weynigh snee.

Den 17 dito

Den 17 dito in de voormiddagh mooy droogh weer en een mooye koelt

Den 18 dito

Den 18 dito smorgens gaf de Commandeur order, met bewillighingh van ons geheel Scheeps volck, soo wel Matroosen als Officiers, dat de kock tweemaal in 't etmaal soude schaffen, ⁺ want onse Fictaly minderden hart, en wy wisten niet hoe langh de Heer beslooten hadde ons hier te houwen, want wy onse Verlossingh van hem alleen hoopten en verwaghten, want geen menschelijcke hulp konde hier iets gelden, en wy waren alle radeloos; savonts de wint n. n. o. snaghts snee.

⁺Begonnen tweemaal in't etmaal te schaffen.

Den 19 dito

Den 19 dito in de voormiddagh klaer sonneschijn weer, bevonden door observatie 68 graden 38 minuten: na de middagh sagen wy in 't Oost Noord-oost nogh twee Scheepen, ⁺ waren aen de eene kant verheugt en aen de andere zy seer bedroeft Voor eerst waren wy wel bly dat hier noch Christen menschen soo dichte by ons waren, alwaer wy als 't ten quaetsten met ons uyt liep, noch licht eenige verbergingh voor onse lighaemen souden vinden, maer ten anderen waren wy bedroeft, datter nogh meer Christen menschen, en dat wel light van onse nabuuren en goede bekenden, meede in deese bedroefde Kercker gevangen lagen, daer wy alle oogenblicken groot gevaer stonden om van die schrickelijcke Ys schossen overvallen en verbrijstelt te worden met Schip, Goedt, ja lijf en leeven, dat wy soo Godt na sijn rechtveerdigheyt met ons deede buyten twijffel wel duysentfout, ja nogh veel erger plagen en straffen hadden verdient: maer wy wel weetende dat het veel beeter was te vallen in de handen van Godt, als in die van boose ende quade menschen namen onse toevlucht tot hem, ende hoopten op sijn genade en barmhertigheyt.

⁺Sagen nog twee Scheepen

Den 20 dito

Den 20 dito na de middagh nam de windt aen, savonts begon 't een storm te waeyen, snaghts persten 't ys sterck aen, ⁺ maer de windt nam af.

⁺Persing in 't Ys.

Den 21 dito

Den 21 dito smorgens lagh 't ys weer stil: deesen dagh de windt n. en oock n. n. o. een Marszeyls koelte: snaghts perstent ys schrickelijk soo dat wy seer groote perijckel van onse Scheepen stonden, dogh de Heer bewaerde ons nogh.

Den 22 dito

Den 22 dito smorgens lagh 't ys weer stil: die twee Scheepen in 't noord-Oost konden wy veel beeter sien als wyse den 19 dito gesien hadden: in de voormiddahh ging 'er 6 Man van ons, en 3 van 't Schip de Swaan, ⁺ dogh vrywilligh uyt nieuwsgierigheyt na die andere Scheepen loopen over 't ys. Deese Scheepen gisten wy wel ruym twee mijl van ons af te leggen, bevonden ons op de breete van 68 graden 13 minuten: na de middagh een Bramzeyls koeltje uyt den n. o., snaghts stil.

⁺Volck na de andere Scheepen.

Den 23 dito

Den 23 dito smorgens stil, konden niet mercken dat wy in dit etmael vertiert waren, even na de middagh quam ons volck, die na die andere Scheepen waren geweest, behouden weer aen Boort, na dat sy omtrent 60 Glasen waren wegh geweest. ⁺ Sy braghten tijdingh dat deese 2 Scheepen van den 28 Mey af waren beset geweest, en soo met het ys van de 78 graden tot hier toe waren koomen drijven, maer met een groot Veldt, en wy hadden nooyt velden gesien.

⁺Het volck weer aan Boort.

Dit eene Schip was de *Vrintschap van Amsterdam*, daer op commandeerde *Cornelis Aves* van Graft, en 't ander Schip waren de *Twee Swanen* van Enckhuysen, daer op commandeerde *Pieter Knol* uyt de streeck: *Cornelis Aves* verklaerde, soo ons volck seyde, van geen scheepen meer te weeten, maer sy waren meede dicht by 't landt van Galehamkes geweest, dat wy nu (Goode zy lof en danck) weer waren uyt het gesicht geraeckt. Sy waren meede beyde gelijk als wy schoon Schip, ons volck rapporteerde dat tussen ons en die andere Scheepen heel swaer Ys, als groote schossen, ja heele flard stucke lagen: snaghts mooy sterre-light Weer: het lughje Westelijck, met heel sterck vriesen. ⁺

⁺Sterck vriesen.

Den 24 dito

Den 24 dito in de voormiddagh vernamen wy vry wat deyning daer wy over verheught waren, ⁺ hoopten dat de zee nu naby ons was, en dat de Heer ons nu haest soude verlossen: het was nu mooy stil Weer, maer snaghts heel kout.

⁺Vernamen deyning.

Den 25 dito

Den 25 dito dit etmael mooy doot stil weer, vernamen nu geen deyning meer.

Den 26 dito

Den 26 dito in de voormiddagh een lughje uyt den zuyd oosten: na de middagh de Windt oost zuyd oost, een Bramzeyls koelte, snaghts stil.

Den 27 dito

Den 27 dito smorgens stil en mistigh, na de middagh een Marszeyls koelt de wint noordelijck, snaghts parsten 't ys weer dral aen en 't begon sterck te waeyen.

Den 28 dito

Den 28 dito waeydet een storm de wint n. o. ⁺ Het ys lag nu weer stil, snaghts waeydet een vliegende wint met reegen.

⁺Een storm.

Den 29 dito

Den 29 dito in de voormiddagh ysel, na de middagh snee, savonts nam de windt hart af, en 't ys dat soo schrickelijck op malkander geschooven lagh, dat het voor Menschen oogen onmoogelijck scheen meer te kunnen perssen, ⁺ begon door malkander te loopen als Water, soodanigh dat het aen hooge bulden op malkander liep, en 't schoof soo dick onder ons Schip, dat wy met alle Man seer verbaest stonden, ja ons Schip lighte met sijn volle last ruym twee en een half voet daer door op voorwaer een wonder werck Godts, dat sulcken grooten Schip met sijn volle ladingh sulcken schrickelijcken swaarte in een oogen-blick soo hoogh door 't ys wordt opgelicht, en dan nogh heel en dicht blijft, maer in sulcken tijdt wordt Godts ongemeeten kracht en moogtheydt daer wy menschen altemael voor verstelt moeten staen, en bekennen dat Hy is alleen onse Godt, sterck in kracht, rijck in wijsheyt, alderbest bemerckt.

⁺Schrickelycke persingh.

Den 30 dito

Den 30 dito smorgens het windtje z. w. mooy klaer weer, konden die 2 Scheepen in 't Oost ten Noorden nogh sien, bevonden ons op de breete van 67 graden 30 minuten, savonts het lughje Oost, snaghts stil: Het Schip *De Swaen* lagh nu dicht by ons, en 't ys lagh nu stil, soo dat wy nu hoopten dat Godt nogh eens middelen door sijn groote kraght tot onse behoudenis soude beschaffen.

Den 31 dito

Den 31 dito smorgens het lughje noordelijck, in de voormiddagh een slap koeltje uyt den n. n. w. met snee: nu was 't 13 weecken dat wy hier als opgesloten door de handt des Heeren waren geweest en nooyt heeft 't soo schrickelijck dicht geleegeen als nu, soo dat wy na ons menschelijcke verstant geen uytkomst ten minsten konden merken, dog hielden gestadig aen met bidden en smeecken by den Alderhoogsten Godt, om sijn hulp en bystant in desen hoogen noot: want wy geen oogenblick voor Schipbreuck verseeckert waren.

Den 1 September

Den 1 September smorgens het lughje noordelijck, mooy droog weer terwijl dat de noot en perijckel voor menschen oogen alle dagen aenwos, want het ys perste geduurigh soo schrickelijck, dat ons de haire te berge stonden, en wy wel klaer bemerckten, dat Godt ons openbaerlijck bewaerde, want anders was 't onmoogelijck dat 't de Scheepen konden uytstaen: sulck geweld als 't ys dagelijcks op haer deede, dat deeden ons hoopen dat de Heer nogh eenmael Verlossingh voor ons soude erlangen, maer dit braght ons in een grooten druck en benautheyt, dat onse levens middelen seer hard minneseerden, en dat de naghten sterck begonnen aen te neemen, en na menschen oogherck stonde 't Weer dagelijcks wisselvalliger en ongestadiger te worden, soo dat wy met onse Scheeps raat beslooten en geraden vonden het gebedt, dat op de scheepen ordinaris twee mael daeghs gedaen wordt, nu driemaal in 't openbaer te oeffenen, of Godt nogh eens genade beliefd te vergunnen: savonts was 't weer en de windt nogh omtrent nogh als vooren, pas

voor sonnen ondergangh sagen wy een klip in 't n. n. w. die hoogh en groot was, oock sagen wy in 't z. w. ten w. en w. z. w. landt, dat hem na 't Zuyden toe omstreckten, waer uyt wy vermoeden dat deese Kust Yslandt was, ⁺ waren na onse gissingh omtrent 13 a 14 mijlen daer af, hier waren wy seer over verblijdt, loofden ⁺Sagen Yslandt. en danckten Godt dat hy ons nogh soo genadigh was, dat wy nogh eens een landt moghten sien bewoont van Christen menschen. Snaghts lagh 't Ys stil, en de Son was nu omtrent 20 glasen onder.

Den 2 dito

Den 2 dito dit gantsche etmael was 't mooy stil weer, bevonden ons op de breete van 67 graden 30 minuten, welck breete en gesicht van dat landt soo wel ackordeerden, dat wy vast stelden dat die Kust Yslandt was.

Den 3 dito

Den 3 dito smorgens stil mooy weer snaghts mistigh, de wint o. z. o. daer was soo nu en dan wat draeyingh in 't Ys, dogh van weynigh belangh.

Den 4 dito

Den 4 dito desen dagh de windt o. ten n. een mooye koelt, snaghts een stijve koelt, de wint n. o. ten o.

Den 5 dito

Den 5 dito in de voormiddagh een graeuwe lught, snaghts waeyden 't hardt en 't vroor sterck.

Den 6 dito

Den 6 dito in de voormiddagh sonneschijn, bevonden ons op de breete van 67 graden 27 minuten.

Den 7 dito

Den 7 dito desen dagh een stijve wint uyt den o. n. n. nu liet het Schip *De Vrindschap* een siouw waeyen, dogh wy wisten niet wat dat beduyden, het Schip *De Twee Swanen* was nu buyten ons gesicht, hoopten dat het uyt het Ys ware geraeckt, maer vreesden aen de andere kant dat hy gebleeven was.

Den 8 dito

Den 8 dito in de voormiddagh de windt o. een Marszeyls koelt, savonts ruymden 't ys yets op, maer snaghts sloot het weer toe.

Den 9 dito

Den 9 dito smorgens de wint n. o. een brave koelt en een deysige lugt, in de voormiddagh wat klaerder, bevonden ons op de breete van 67 graden 10 minuten, na de middagh weer deysigh, snaghts waeyden 't een storm. ⁺

⁺Een stormwint

Den 10 dito

Den 10 dito smorgens nam de wint af, in de voormiddagh een Marszeyls koelt klaer weer, na de middagh de windt n. n. o. snaghts stil, nu was 'er gestadigh leeven in 't ys.

Den 11 dito

Den 11 dito smorgens was 't heel mooy stil weer en 't persten nogh meer aen, soo dat wy vermoeden dat het aen de eene kant teegen Yslandt aen lagh, en aen de andere kant van groote Velden en flarden wierden aangedrongen.

Den 12 dito

Den 12 dito mooy stil weer dogh seer kout, in de voormiddagh ruymde het Ys eenighsins op, dogh sloot strack weer toe, na de middagh quam 'er soo veel ruymte dat het Schip *De Swaen* omtrent drie Walvis lijn lenghte in 't Zuyden op quam, en wy met *Den Dam* avanceerden niet, maer doordien het ys den 29 Augustus voorschreeven soo dick onder ons Schip geschoven was dat wy 2½ voet daer door waren gelight,

en sint nooyt occasie hebben gehadt om dat Ys daer van onder te kunnen krijgen, brachten nu Walvis-lijnen aen de toppen van de Masten, daer wy hem aen over en weer haelden, en soo door veel moeyte en suckelingh met hulpe van 't Volck van *De Swaen* het ys op soodanigen wijs daer van onder kreegen, soo dat het doe weer recht en by sijn last quam te leggen, en doe sloot het ys weer toe.

Den 13 dito

Den 13 dito smorgens stil nat weer, sagen nogh een Schip in 't w. van ons, ⁺ dat wy vermoeden dat Schip te zijn dat wy in 't begin van onse besettingh in 't w. n. w. ^{+Sagen nogh een Schip.} hadden gesien dogh onseecker, oock sagen wy Yslandt, dat wy door de deysige lught in 9 etmael niet hadden kunnen sien, nu weeder in 't z. z. w. in de voormiddagh een bramzeyls koelt, de wint n. o. en snaghts waeyden 't een storm.

Den 14 dito

Den 14 dito smorgens liep de wint n. en stilde hardt, doe persten 't ys weer machtigh aen, in de voormiddagh de wint n. w. een slap koeltje, bevonden ons op de breete van 66 graden 51 minuten, savonts een labber koeltje, de windt w.

Den 15 dito

Den 15 dito stil tot savonts toe, doe quam 'er een koeltje uyt den o. z. o. snaghts de wint n. o. een stijve koelt met sneeuwjaght.

Den 16 dito

Den 16 dito in de voormiddagh was 't snouwe over de wint o. ten n. na de middagh de wint o. z. o. savonts nam de wint sterck aen, snaghts waeyden 't een storm.

Den 17 dito

Den 17 dito smorgens met den dagh quam 'er 2 Man van 't Schip *De Swaen* aen onse Schip, en versoghten uyt order van haer Commandeur aen onse Commandeur om assistentie van volck; want sy sterck door 't ys gekneepen veel water in haar schip hadden: en terwijl sy het grootste gedeelte van de nacht met pompen hadden doorgebracht; waren sy al meest afgemat en seer moedeloos. Ons Commandeur doordien ons schip nu vry gemackelijck lagh, resolveerde om self met 25 man na *De Swaen* toe te gaen, en gaf order aen de Stierman om met het andere volck de Fictualy en de Sloepen op 't alderspoedighste op 't ys op groote schossen te doen, en alles wel te versorgen, om soo 't ys by ons meede weer begon te parssen, niet verleege te staen, het welck den Stierman op 't alderspoedighste werckstelligh maeckte en oock in 't kort volbragt, 7 glasen daer na quam onse Commandeur met al ons Volck weer aen boort, en brachten tijdingh dat *De Swaen* al vol water, en voor altemael stucken was, altoos genoeghsaem verlooren, dat een groote alteratie onder ons verweecten:

+ Ten eersten, om dat wy genootsaecht waren om 't Volck van 't Wrack te bergen, want wy alle Christenen menschen onder malkander, konden hier in deese schrickelijcke woestijn van ys niemant laten staen. Ten tweeden, soo waren onse leevensmiddelen seer weynigh, en die van 't schip *De Swaen* nogh minder. Ten derden, soo waren wy dus langh met ons tweek geweest, nu hadden sy 't hare verlooren, en soo 't met ons nu oock soo ging, waer souden wy ons dan keeren; want door die gestadige oost en o. n. o. wint, waren wy Yslant nu weeder uyt het gesicht, en 't Schip *De Vrindschap* verveerde alle dagen van ons, dat Schip in 't w. n. w. konden wy selden sien, en de *Twee Swanen* was al eenige dagen gants buyten ons gesigt geweest; voorwaer een seer slegte uytzijdich voor ons, maer wy stelden onse hoop op Godt dat die ons soude verlossen, want wy alle al overlant radeloos waren geweest: in de voormiddagh liep de wint n. o. en stilde gaende, na de middagh begon 't weer hart uyt den oosten te waeyen, waer door 't ys soo schrickelijck begon te persen en op malkander te schuyven, + dat ons Schip soo vervarelijck deede op zy vallen als of 't strack soude omgevallen hebben, en wy daghten dat wy 't aenstondts souden hebben verlooren; maer Godt het nogh soo niet beliefte: midlerwijl quam de Commandeur van *De Swaen* en versoght schuyfplaats voor hem en voor sijn volck

+Het Schip de Swaan blyft.

+Het Schip den Dam op zy.

by ons, dat wy hem vergunden, ⁺ derhalven gingh ons volck en hielpen de Fictualy,
Plun en Sloepen by 't Wrack van daen halen, en by ons Schip brengen. De Fictualy ⁺Kreegen het volck van de
bestond in 2 halfjes ouwe graeuwe Erwete en een steertje witte, en een weynig Swaan aan boort.
Gort en Boonen, 6 Quardeelen Broot en 6 Quardeelen Bier, en weynigh Speck en
Boter, en daer waren 33 Eters toe: daer

teegen hadden wy noch Gort, Erweten en Boonen, en ruym 6 halfjes Broot, Bier en Speck soo veel als zy, en een halve ton Boter meer, voorwaer een groot verscheel, soo dat hier nogh veel by te kort quamen, ende onse droefheyd hier door verdubbelt worde, maer wy moesten daer soo mee heen en konden daer niet besyden om, waren tot deese Fictually eenentseeventigh Eters sterck, snaghts waeydent en snoudet schrickelijck, doe worden ons Schip soo leck dat wy gestadigh met 2 pompen mosten pompen, en door de donckere lught en sneeuwjagt, en door de donckere Maen was 't schrickelick doncker, soo dat dit een benaude naght was.

Den 18 dito

Den 18 dito smorgens met den dagh nam de windt af, ⁺ doe streecken wy onse Raes om laegh, en schooten onse Stengen tot gemack van 't Schip, dat soodanigh op ^{+Stengen en Raes om laegh.} zy lagh, dat wy daer ter naeuwer noodt op konden gaen, maer door 't stillen van de wint en 't strijcken van Stengen en Raes, scheen 't Schip soo veel gemack te krijgen dat het daer door weer veel dichter scheen te worden, soo dat wy 't met een Pomp nu konden lens houden: Het Ys lagh nu heel stil, en 't waeyden nogh wel een Onderzeyls windt, hier lagh 't eene Schip, en scheen van vere als schier een Wrack te zijn, en 't ander was reedts al verlooren, en was een Wrack, dat voor ons groote droefheyd was, gelijk als een yder kan dencken, savonts de windt oost.

Den 19 dito

Den 19 dito in de voormiddagh stilden de windt, en de jaghtsnieuw gingh over, na de middagh de windt oost n. o. een Marszeyls koelte, snaghts stilletjes.

Den 20 dito

Den 20 dito smorgens mooy klaer weer, ⁺ het lughje noordelijck, in de voormiddagh burgen wy nogh wat goedt van 't Wrack: als 3 nieuwe sware Touwen, 2 Stucken Kanon, wat Walvis-lijnen, een groote Stengh, en soo wat een en wat aers, dat wy daghten dat wy konden van nooden krijgen, soo Godt ons beliefdten te bewaren, en nogh eens uyt deese benaeuwtheydt te redden: Oock kapten wy de Grootte Mast en Besaens Mast overboordt van 't Wrack, en haelden het Wandt aen ende in ons Schip, het Schip *De Vrindschap* konden wy nu ter naeuwer noodt van de Stengh af sien, en dat Schip in 't West noordt Westen sagen wy soo nu en dan, nu sagen wy de Kust van Galehamkes Landt weeder in 't Noordt Westen, maer de Kust van Yslandt waren wy door de schrickelijcke oost zuyd ooste en oost en oost noord ooste winden tot onse groote droefheydt, weeder uyt het gesicht. Voorwaer niet sonder reeden waren wy hier over bedroeft, want wy voor een Christen Kust een Onchristen weeder in 't gesicht hadden gekreegen; ⁺ savonts stil, vernamen nu weer deyningh, hoopten derhalven niet veer van Zee te zijn, snaghts scheen 't Noorder light soo klaer, dat men booven op 't Schip by na in een Boeck soude hebben kunnen sien te leesen, dat seer akeligh staet, maer doordien dat wy sulcks voor deesen wel meer hadden gesien, was 't voor ons niet soo schrickelijck.

⁺Burgen wat goedt en kapten de Masten van't wrak overboort.

⁺Kreegen het onbekende lant weer in 't gesicht.

Den 21 dito

Den 21 dito smorgens mooy stil weer, nu setten wy een van onse Pompen uyt, om reeden dat hy geborsten was, en wy setten een ander van 't gebleeven Schip weer in, want dat werck dienden wel suffisant te zijn, om dat de eene Pomp gestadigh naght en dagh most gaen. Savonts een Bramzeyls koeltje, de wint zuyden met reegen, snaghts persten 't ys weer aen dogh sonder schaden.

Den 22 dito

Den 22 dito smorgens mist, vernamen nogh al deyningh, snaghts de windt z. z. w.

Den 23 dito

Den 23 dito in de voormiddagh de windt zuydt west, savonts begon 't ys een weynigh te ruymen, dogh van weynigh belangh.

Den 24 dito

Den 24 dito smorgens mooy stil weer, de Kocks Maet van 't Schip *De Swaen*, die sieck van de Scheurbuyck ons aen boort was gekomen, is deesen morgen in den Heere ontslapen.

Den 25 dito

Den 25 dito in de voormiddagh een slap koeltje uyt den Oost ten W. bevonden ons op de breete van 66 graden 27 minuten: na de middagh was 't heel mooy klaar weer, konden de kust van dit onbekende landt nu heel klaer sien, waren booven 6 a 7 mijlen daer niet af. Dit landt was soo hoogh en spitsigh, ⁺ en soo versien met ongeloofelijke hooge Ysbergen, dat het Spits bergen scheen te trotsen. Het Schip dat wy in 't Westen gesien hadden, was nu in 't w. ten n. van ons, en het Schip *De Vrintschap* in 't n. o. ten o. maer *de Twee Swanen* konden wy noyt weer in 't gesigt krijgen, hoopten derhalven het beste van hem; Snagts vroor 't een gangh ys, en wy konden nogh al deyningh mercken.

⁺Heel hoog spitsig lant en groote Ysbergen.

Den 26 dito

Den 26 dito smorgens mooy stil weer, setten onse stengen en Raas om hoogh, ⁺ want het Ys was nu soo veel gewecken, dat ons Schip nu recht en by sijn last lagh, savonts een lughje uyt den o. n. o. snagts stil en schrickelijck kout.

⁺Stengh en Raas om hoogh.

Den 27 dito

Den 27 dito smorgens mooy stil weer, bevonden de breette van 66 graden 22 minuten, konden de sneeu van de stengh af sien, ⁺ hoopten nu datter haest uytkomst voor ons soude sijn, snaghts doot stil en schrickelijck kout, konden nu door de stilte de Zee nu mackelijck hooren gonse, hadden nu goede moedt.

⁺Sagen de Zee van stengh af.

Den 28 dito

Den 28 dito smorgens een lughje uyt den zuyden, in de voormiddagh de Windt z. o. savonts de Wint n. o. ten n. een Marszeyls koelte, en een deynsige lught, snaghts viel de Focke Mast van 't wrack door 't persen van 't ys over boort.

Den 29 dito

Den 29 dito smorgens harde windt met sneeuw, de wint n. o. ten n. nademiddagh, savonts en snaghts heel swaer weer.

Den 30 dito

Den 30 dito smorgens de wint o. n. o. nogh al harde wint, ⁺ savonts de wint n. o. en een vliegende storm met een vervaerlijke sneeuw-jaght, soo dat het snaghts schrickelijck doncker was, het welck ons seer bang en benaut viel. ⁺Een vliegende storm.

Den 1 October

Den 1 October, smorgens Weer en Windt als vooren, kreegen nu schrickelijcke deyningh uyt den z. z. o. soo dat wy in groot gevaer van onse Schip stonden. ⁺ Hier quamen de sware Touwen en de Enden van 't Want, dat wy van het Schip *de Swaan* gebergt hadden, seer wel te pas, want wy daer Willen van maeckten en hingen die over Boort tusschen het Ys en 't Schip in, om het Schip soo veel voor 't Ys te bevryen als 't moogelijck was: In de voormiddagh stilde de Wint en de deyningh nam af, waren booven de 5 mijlen niet van dit lant van Galeanskes, of anders de Kust van Out Groenlandt, met alsulcke namen wordt dit Lant in de Boecken beschreeven, bevonden ons op de hoogte van 66 graden, even alhier lagen schrickelycke stucken Ys, ⁺ die buyten twijffel van groote Ys-bergen sijn afgevallen, en met seer hooge vloeden van 't lant af tot hier toe waren koomen drijven, maer nu saten sy wel 5 ⁺Schrickelyke stucken Ys. mijl van land aen de gront, en dat wel soo hoogh uyt het Water met de boovenkanten, als onse Toppen van de Stengen, waer door dat onse gevaer nogh vry grooter worden, want deese stucken Ys

waren veel in 't getal, en lagen dicht by malkander op verscheyden plaetsen, soo dat dickmaels voorviel dat wy in de donckere nacht tusschen twee soodanige stucken mosten door-drijven, dat voor onse oogen scheen onmogelijck te sijn, en daerom waren wy hier wel bijster onbekommert, want wy wisten wel soo wy met sulcken Gangh, als onse Schip met het Ys maeckte, tegen sulcken vasten stuck aen quamen, dat ons Schip dan vliegens stuckent, jaa het onderste booven moest, want het Ys soo grooten veerd in soo korten stondt niet kan stutten, maer de Heer onse Godt scheen hier selven wel aen 't Roer te sitten, dat ook buyten twyffel soo was, want hy alles stiert na sijn welgevallen. Na de middagh reedelijck weer, de Wint Oost ten Noorden en een brave koelte, snaghts stilde de Wint: het vroor nu veel naghten een volkomen Gangh ys.

Den 2 dito

Den 2 dito smorgens mooy stil weer en weynigh deyningh, konden de klare Zee nu van de Stengh af seer gemackelijck sien: die Scheepen die ontrent by ons, en in 't gesicht van ons waren geweest, waren nu met deese klare lught buyten onse gesicht, ⁺ hoopten derhalven dat zy in Zee waren geraeckt, en dat de goede Godt ons meede haest soude verlossen. Bevonden ons op de breete van 65 graden, 48 minuten, savonts een lughje uyt den zuyden, snaghts maelde het ys bijster met reegenigh weer.

⁺Raecten de andere
Scheepen uyt het gesicht.

Den 3 dito

Den 3 dito smorgens een weynigh snee, konden de Zee van de Hut af gemackelijck sien in 't zuyden, en van de Stengh af konden wy hem sien van 't o. z. o. tot aen w. z. w. toe: ⁺ in de voormiddagh een lughje uyt den Oosten, mooy droogh weer: na de middagh de Wint n. Oost. Onse Matroosen en die van 't gebleeven Schip gingen dagelijcks na het wrack dat dicht by ons bleef leggen, en omtrent even hard dreef als wy, en stoocten daer groote vueren van 't hout dat hier in grooten overvloet lagh en sworf op 't ys, want wy 't niet bergen konden: Oock stondt hier een Vat met vellen van Stockvis op 't ys, door de Kok van *De Swaen* versamelt, die braden sy teegen 't vier en aten die op voor de honger, ⁺ want wy dagelijcks niet veel te eeten kreegen: want het broot woegen wy malkander toe, en dat bedroegh ontrent agt Beschuyten in 12 dagen voor yder Man: Speck en Vleys kreegen wy weynigh, en dat wy kreegen deelden wy seer naeuw, als wy Erten, boonen, Gort of yets anders schaften, most elck net op sijn beurt scheppen: Somma soo dat wy weynigh kreegen, waer uyt een yeder kan dencken dat wy al wat honger leeden, maer in deese gelegentheyt konden wy geen meer gebeuren. Voorwaer een harde saek.

⁺Begonnen de Zee nu te
naderen

⁺Leeden dagelyks al wat
honger.

Den 4 dito

Den 4 dito smorgens een stijve Marszeyls koelte, de wint n. o. dreeven nogh hardt by 't landt langs om de West: de Zee was ons nu seer na, en wy vernamen nu weynigh deyning, voorwaer een wonderlijcke bestieringh van Godts Almachtige hant. De noot en perijkel nam alle dagen merckelijck met ons toe, want aen de eene zy hadden wy een seer groote wijde zee van honderden mijlen Water, daer wy alle oogen-

blicken groot gevaer van sware deyningh van verwaghten, en alsoo door de Zee en 't Ys overvallen en verbrijstelt te worden: Aen de andere zy hadden wy een onbewoont Lant, of soo het bewoont is, soo is het bewoont van wilde en Onchristen Menschen, tusschen deese vervareljcke groote zee en deese onbekende Kust lagen wy door Godts groote kraght en om onse leelicke sonden gevangen in een wilde Woestijn van ys, en groote ys bergen met seer weynigh leevens middelen.

Voorwaer dit was seer bedroeft. Wy baden den Almachtigen Godt dickmaels om genaden, dat hy dogh eens de koopere deuren van onse gevanckenisse beliefte te openen, ende de ysere grendelen aen stucken te slaen, en ons alsoo op de ruyme Wateren met Schip en goedt te helpen: Middelerwijl beslooten wy een Brief onder malkanderen te maecken, ⁺ en met alle man daer soo veel op te teyckenen ten behoeve van de Armen als elck sijn staat vermoght, hoopten door Aelmoessen en Gebeden noch eens een genadige Verlossingh van Godt te erlangen. Doe deese Brief geteeckent was, die bedroegh al vry een goede som aen gelt die wy alle voor Godt beloofden op te brengen, wanneer wy verlost souden sijn, en oock soo begonnen wy 't Gebedt dat wy nu al een wyl drie mael daeghs gedaen hadden, nu viermael in 't etmael te oeffenen, dat was smorgens, smiddaghs, savonts en smiddernaghts, en tussen die tijd vond men schier over al volck die met tranen in de oogen op haer knyen hare Gebeden tot haren Godt, en een openbare belijdenis van haer groove en vuyle stinckende sonden deden, dat sulck een bedroefden aensien was, dat self de wreetste mensche van de gantsche weereldt sigh daer over soude hebben ontfermt: Ia de droefheyte was soo groot, dat men dat met geen Pennen kan beschrijven, soo dat het 'er seer benaut met ons stondt: na de middagh de Windt n. n. o. savonts de Windt noord, dogh stilletjes.

⁺Teekenen een Brief met malkander ten behoeve van den armen.

Den 5 dito

Den 5 dito smorgens het lughje n. n. w. heel mooy klaer Weer, het ys bleef noch al even dicht leggen: Na de middagh het lughje noord-noord-west.

Den 6 dito

Den 6 dito smorgens merckten wy dat de zee vry verder van ons was en 't lant nader als voor deesen, soo dat wy resolveerden om onse Sloepen klaer te maecken, en van alles soo veel te versien als wy konden, ⁺ en ons daer meede van 't Schip te begeeven na zee, om alsoo ys-lant, dat nu aen onse gissingh wel 60 mijl van ons af was, op te soecken, als 't Godt beliefte.

⁺Begonnen onse Sloepen te equipereen en klaar te maacken.

Voorwaer een gevarelijcke saeck, maer hier langer in het Schip te blijven, en die volle Maen gelijk 't nu was, en 't was nu dagelijcks vry mooy weer, dit altemael voorby te laten gaen doght ons niet geraden, te meer, om dat wy met sulck soober schaffen als nu, niet meer dan veertien dagen leevens middelen hadden, als wy dan soo lang bleeven, dan wast donckere Maen, en als wy soo voort dreeven als nu, soo

konden wy dan wel 100 mijlen van ys-lant af weesen, en dan wel light van de zee,
die nu alreeds van ons verveerden, ontstecken zijn:

waer souden wy dan in die lange donckere naghten, die nu al over de 13 uuren langh waren, sonder eeten in sulcken bitteren koude belanden? Na de middagh begonnen wy aen de Sloepen te arbeyden, hoopten dat Godt het ten besten soude schicken, want alles hanght dogh van hem af.

Den 7 dito

Den 7 dito wast heel mooy klaer weer en stilletje, equipeerden nogh sterck aen de Sloepen, die wy booven de Dolboorden versagen met stutten, en deden daer Seyldoeck aen, en dat van vooren tot achteren toe omtrent een voet booven boort, om nogh wat louw achter te sitten, en oock om nogh het Water soo veel af te keeren, en buyten de Sloep te houwen als 't moogelijck was, wanneer wy stijve koelte in Zee quamen te krijgen: na de middagh mooy stil weer, deelden de leevens middelen die wy hadden, elcke Sloep even veel. Doe wy van alles wel klaer waren, resolveerde de Commandeur met nogh 48 Man om aenstonts af te steecken gelijk hy deede, en een-en-twintigh Man, die anders van Reesolutie waren, bleeven nogh in 't Schip: Ick kan niet verstaen waerom? Want het Schip was soo leck dat al hadde 'er een open Sloot door 't ys tot in zee geweest, soo konden zy voor menschen oogen het Schip met soo weynigh volck nooyt te recht brengen, maer Godt heeft dat sekerlijck soo belieft.

Hier sagh men weder een schrickelijck Schouspel van groote droefheyt want nu moesten wy van malkanderen scheyden, dat doordien dat wy soo langh by malkanderen waren geweest, en soo veel droefheyt en ellenden met malkanderen hadden uytgestaen, en aen beyde kanten seer weynigh kans van behouden te worden, te gemoet sagen dat het seer hard voor ons aenquam, maer het scheen dat God den Heer beslooten hadde het Water tot booven aen onse lippen te laten koomen, op dat wy hem te meer souden prijsen en groot maken.

Hier gaven wy malkanderen de hant met tranen in de oogen, en wensten malkander veel heyl en seegen, maer voor al een schielijcke verlossingh, het sy door de doot of anders, en hier na het Heemelrijck, ⁺ soo segh ick scheyden wy van malkanderen met een seer bitter geschrey en gekerm, daghten malkander nooyt meer te sien, een seer droevigh geval, dat kan een yder dencken: Savonts doe de Son ondergingh waren de Sloepen een groot half mijl van 't Schip, want deese Sloepen over dit hollebollige ys heen te trecken, was groot werck, soo dat het wel voorviel, datter 30 ja 40 Man een Sloep ter nauwer noodt kon voort sleepen. Hier lieten wy het staen, deden het Gebedt, en gavent Volck een weynigh Broodt en Speck, van voorneemen om aenstondts weer voort te gaen, en dat mooye Weer en de ligte Maen niet te versuymen.

Maer het en beliefdon onse Godt niet, dat wy verder van 't Schip af gingen, dat bemerkten wy wel klaer. O groot wonder! want het hadde al verscheyde dagen heel stil mooy weer geweest, en soo was 't nogh, ⁺ en Godt verweecten in een oogenblick sulcken schrickelijcken ge-

⁺De Sloepe steecken af en neemen afscheyt van malkander.

⁺Schrickelycke deyningh.

welt en overgroote deyningh, dat wy onmogelijck konden voort koomen, moesten derhalven hier een op-legger maecken, haelden wat zeyldoeck, daer wy wel van voorsien waren, over de Sloepen, en kroopen daer met alle Man onder, uytgesondert 2 Man op de wagt beurt om beurt 2 Glasen. Snaghts begon het soo schrickelijck te deynen dat het ys soo kleyn maeckte ende aen stucken sloegh, dat wy schier geen schos konden vinden om onse Sloepen op te setten, en onse leeven op te bergen, waer door wy seer bangh en benaut waren, maer hoopten op Godt, en deden niet als bidden en smeecken. Hier komt het spreekwoord wel te pas, *Die niet bidden kan die vare by der Zee, daar sal hy het wel leeren*: wel waer spreekwoord.

Den 8 dito

Den 8 dito smorgens nogh al stil en mooy weer, en het deynde soo schrickelijck, dat ick vast geloof dat nooyt mensch sulcken deyningh in 't ys heeft gesien, ja ick geloof dat de deyning doorliep tot heel aen de Wal toe, daer wy omtrent 4 mijl af waren, en 2 mijl van zee: somma het ys lagh omtrent 6 mijl breed. Hier bemerkten wy seer klaer, dat Godt het niet beliefdde dat wy verder van 't Schip souden gaen, want hier sagen wy voor onse oogen dat deselfde schossen, die wy savonts by de Sloepen hadden gehad, nu nogh by ons waren, en soo was 't oock by 't Schip, want wy dat aen de voetstappen door de sneeuw heel klaer konden sien, en het ys lagh in sijn selven voor al niet nauwer, en evenwel waren de Sloepen wel eens soo dicht aen 't Schip als savonts doe wy een op-legger maeckten. Hier uyt bespeurden wy sonderlingh, dat de Heer wonderlijck met ons wroght, waer door wy resolveerden, terwijl wy wel klaer bemerkten dat wy onmogelijck konden voort koomen, ⁺ ons weeder na 't Schip te keeren, en onse reys te staecken, en ons gants in de hant ^{+Keeren weer na 't Schip.} Godts over te geeven, het welck wy aenstondts met ons 40 Man werckstelligh maekten: 9 Man lieten wy by de Sloepen om daer op te passen, want in deese geleegentheynt konden wy de Sloepen niet aen boort krijgen, mosten derhalven wagten tot dat Godt de Heer gaf dat de deyning minneseerde: doe wy aen boordt quamen, vonden wy tot onse groote verwonderingh het Schip noch soo goedt in staat als te vooren. O groote goetheyt Godts! die 't nooyt aen middelen manckeert, om in de uysterste noot buyten verwagtingh een mensch te redden en te bewaren: heel kort na dat wy aen boort quamen merkten wy dat de deyningh af nam, en 't ys begon te ruymen, greepen doe weer nieuwe moedt, stuerden aenstonts 30 Man om de Sloepen te halen, en maeckten de Touwen en Zeylen los, en begonnen te booren en te arbeyden, ⁺ soo wat Hubbers de Sloepen te gemoet: Wy hadden het wintje n. w. recht tot onse wil, maer de koelte was wat slap, gingen derhalven niet veel voort, maer al dat ^{+Begonnen te booren, want het ys yets opend.} het gingh was na Zee toe: later avont sloot het ys weer toe, maeckten onse Schip en zeylen weer vast, kreegen onse Sloepen weer aen boort. Even na middernacht opende het ys weer, setten onse zeylen weer by, maer door de stilte konden wy seer weynigh avanseeren, waren nu vol moet en couragie, ja

scheenen schier als van den dooden opgestaen te sijn, en geloofden vastelijck dat Godt ons nu haest soude verlossen, daer wy te vooren door al de miseryen en groote droefheyd schier aen getwijffelt en gewanhoopt hadden. O overgroote verandering!

Den 9 dito

Den 9 dito smorgens nogh mooy weer, het ys sloot weer toe, maekten onse Schip en Zeylen vast, savonts een mooye koelte uytter zee, dat weeder sware deyningh veroorsaecte snaghts, doordien dat wy niet meer als een half mijl van zee af waren, en de wint uyt 'er zee was, deynsde het soo vreeselijck, dat wy seer verleegen stonden: ja door het stooten tegen 't ys schootender verscheyde nagels en bouten vry wat uyt: Somma wy lagen hier soo periculeus als een luys op een kam, gelijk men dan seght, want soo wy onse Schip verlooren, soo waren wy voor menschen oogen wegh, ⁺ want de deyningh maelde het ys soo kleyn dat

⁺Schrickelyke deyningh.

'er geen schossen omtrent in de donckere naght waren te bekoomen om onse leeven op te bergen, en met de Sloepen wegh te koomen was geen kans: want het breecken van 't ys veroorsaecte soo veel geruys, datter onmoogelijck kans was om met de Sloepen daer door te koomen, waren derhalven seer benaut en hadden een lange naght, baden Godt den Heer gestadigh, dat hy dogh een eynde aen onse droefheyte beliefte te maecken, het zy door ons op de ruymte te helpen, of door een salige doot, dat sekerlijck wel het beste voor ons was, maer dogh het verschrickelijckste, daer self de wilde beesten voor vreesen.

Den 10 dito

Den 10 October smorgens wordent stilletjes, en de Windt draeyden uyt het lant ons ten goeden, het ys ruymde voor ons op, en wy waren heel dicht aen de ruyme zee, greepen derhalven een Leeuwen moedt, vermaenden malkander dat het nu onse tijdt was om de handen uyt te steecken en elck sijn best te doen, hoopten dat Godt onse Gebedden en smeecken nu hadde verhoort, en dat hy nu een eynde aen onse miserien en overgrootte ellende soude maecken, maecten derhalven onse Zeylen los, en stelden op alles goede order, en alle dingh wel slagheveerdigh: doe de Touwen los, en zeylden voor de windt in een korten tijdt in de ruyme zee. ⁺

Wy waren in deese bedroefde gevanckenis geweest 4 Maenden en tien dagen, ^{+Raecten in Zee.} en waren door deese schrickelijcke wilde Woestijn wel 300 mijl gedreeven met veel vervaerlicke deyningh en grondeloose persingh. Een nooyt gehoorde voorval. O groote goetheyt Godts, dat hy ons soo genadigh door soo veel ongelooffelijcke perijckelen en ongemacken heeft behouden gevoert, en soo nauw heeft bewaert in soo veel anghsten en benautheden, datter geen hayren van onse hoofden zijn gevallen, en dat aen sulcken sondigen volck als wy.

Och overgrootte weldaden! die wy noyt aen onsen Godt kunnen vergelden, ja daer wy de grootste danckbaerheyte van de gantsche weereld voor schuldegh sijn: daerom o goede en getrouwe Vader bidden wy dat ghy ons belieft te geeven een herte vol van geloove en danckbaerheyde, op dat wy uwen naem moogen prijsen en groot maecken, en die overgrootte daden, die gy aen ons gedaen hebt, aen de menschen kinderen moogen bekent maecken: want O Groote Getrouwe Godt, ghy hebt groote dingen aen ons gedaen, ghy hebt ons getroost doe ons bangen was, als ons de noot overviel hebt gy ons bewaert, en eyndelijck hebt ghy ons verlost en geredt uyt sulcken schrickelijcken gevanckenisse daer wy buyten u, O Godt, in mosten hebben vergaen, want wy al lang buyten u radeloos waren geweest: Ia daer de schranderste verstanden van de Weereldt soude hebben moeten verstelt staen, en derhalven soudent hebben geseyt menschelijcker wijs, hier is geen hoop van verlost te worden: maer O goede Godt, doe het Waater tot boven aen onse lippen was gekoomen, ja doe onse ziele schier in onse lichamen versmachten, doe segh ick quaemt ghy en verlost ons: doe leyde ghy ons uyt O Heere, ja doe wy daer schier minst op daghten.

Daerom O Heer en Getrouwe Vader sijt ghy prijs waerdig: want doe wy als in onse uysterste waren, doe omhelsde gy ons met de armen van uwe genaden: doe bracht gy ons als uyt den kuyl van de schaduwen des doots tot in een overvloedige ruymte, en dat buyten onse verdienste, daer wy in teegendeel niet anders hadden verdient als door die vervarelijcke ys schossen en schrickelijcke storm winden, daer mijn hert schier van beswijckt als ick daer aen gedenck, verplettert en gedoot te worden. Maer O goede Godt! het heeft u nogh soo niet belieft maer ghy woudt uwe sonderlinge kraght aen ons betoonen, en ons bewaren en beschermen op een wonderbare wijze, op dat wy souden weeten datter een Godt was wonderlijck in kraght, die wy souden danckbaerheynt betoonen tot uwes naems prijs en eer: want dat, dat segh ick komt u alleen toe, want ghy hebt ons verlost, en geen Mens komt hier de eer van toe, want hier gelden geen Samsons kraght, nogh geen Salomons wijsheyt, nogh geen dapperheyt van Menschen, maer gy hebt het gedaen, O Heere! daer wy u al te saem voor loven en dancken.

Och! barmhertigh Vader! geeft dat wy en alle Menschen hier door geleert moogen worden, dat wy in wat gevaer en perijckel wy mogen koomen, nooyt aen u genade te twijffelen, maer u aanhangen met een waeragtigh gelooven en met vierige Gebeden, dan en zult gy na uwe genade en goetheyt niemant laten verleegen staen, maer altijd troosten en helpen van nu aen tot in alle eeuwigheyt.

Doe wy buyten 't ys waren, wast heel mooy klaer weer, en ontrent den middagh bevonden ons op de breete van 64 graden 57 minuten, en wy gisten van die Barbarise kust niet meer als 5, of ten hooghsten 6 mijlen te sijn: de Son was hier ontrent 28 glasen onder, ⁺ stelden onse coers om Ys-lant op te soecken z. o. ten o. aen met een n. w. Windt en een Bramzeyls koelt: Snaghts worden 't stil, sagen in de Maneschijn
nogh een vervaerlijck stuck Ys, streecken eenige Sloepen, en boegseerden van 't
ys af.

⁺Stelden onse coers na Yslant.

Den 11 dito

Den 11 dito smorgens mooy weer en een Marszeyls koelte, de wint n. o. In de voormiddagh nam de Windt aen, reefden onse Marszeyls na de middagh namen wy onse Voor Marszeyls in, de Wint o. n. o., de coers z. o. savonts namen wy onse Groot Marszeyl in, snaghts een stijve Onder-zeyls windt, verlooren een Sloep van onder onse Galg door 't holle Water.

Den 12 dito

Den 12 dito in de voormiddagh een weynigh stilder, savonts stilde de Wint nogh meer: snaghts in de tweede wagt setteden wy beyde onse Marszeyls weer by.

Den 13 dito

Den 13 dito smorgens stilletjes, namen de Reeven uyt de Marszeyls bevonden ons op de breete van 62 graden 57 minuten, na de middagh stil, savonts een Bramzeyls koelt, de wint West, de coers Oost: onse Schip bevonden wy nu soo leck te sijn door al die menigvuldige deyning

en persing, dat wy met 4 a 5, en altemet 6 Man aen de Pomp genoeg te doen hadden om lens te houden, oock waren onse levensmiddelen soo weynigh, [†] dat wy groot verlangen na Ys-lant hadden om aldaer hoopten wy te verversen.

[†]Hoopten in Yslant te verversen

Den 14 dito

Den 14 dito smorgens de Wint n. w. In de voormiddagh de Windt noordelijck, een aenneemende koelte, reefden onse Marszeyls, bevonden ons op de breete van 63 graden 40 minuten; Na de middagh de Windt n. o. de coers o. z. o. met een stijve koelte, namen onse VoorMarszeyl in, savonts pas voor Sonnen Onder-gangh sagen wy de Ys-lantse Kust, [†] maer door de schrale Windt en stijve koelte konden wy geen lant aendoen, snaghts buyigh variabel Weer.

[†]Sagen Yslant.

Den 15 dito

Den 15 dito smorgens buyigh leelick weer, namen ons groot Marszeyl in, bevonden ons op de breete van 62 graden 57 minuten. Snaghts schrickelijcke buyen, namen onse Fock op Steeven.

De 16 dito

De 16 dito in de voormiddagh nam de Windt af, bevonden aerdtkloots breete 62 graden 16 minuten, na de middagh de Windt n. n. o. konden Oost steevenen, savonts nam de Windt af, setten onse Fok by en kort daer na ons Groot Marszeyl, snaghts nogh al buyig met hagel en snee.

Den 17 dito

Den 17 dito namen wy een Rif uyt ons groot Marszeyl, en setten ons Voor Marszeyl by: in de voormiddagh reedelijck weer, na de middagh de wint noordt, de coers o. n. o. Snaghts variabel Weer, dan stil en dan weer harde wint, reefden ons groot Marszeyl.

Den 18 dito

Den 18 dito smorgens een stijve gereefde Marszeyls koelte, de wint z. o. ten zuyden, de coers n. n. o. Even na de middagh sagen wy Yslant weder, [†] stelden onse coers n. o. ten noorden aen, recht aen dwers in de Wal, savonts quamen wy tegen de

[†]Zagen Yslant weer. quamen by de Vogel schaare te lant.

Wal aen, sagen geen geleegentheyt om in te loopen, maer bevonden dat wy pas boven de Vogelschaeren waren, wenden doe van de Wal af, namen onse Marszeyls in: Middernacht wenden wy weer na de Wal toe, om s' anderen daeghs dicht by de wercken te sijn, en als Godt beliefdn uyter zee te raecken: Even na dat wy gewendt waren, begon 't schrickelijck te waeyen, namen onse Fock op Steeven.

Den 19 dito

Den 19 dito smorgens waren wy correckt by de Voogel schare, stelden onse coers voor windt by het landt langs, meenden in de Hannefoert in te loopen, maer door de schrale windt konden wy niet sette onse Fok by met een afneemende windt uyt den o. z. o. In de voormiddagh setten wy onse Marszeyls by, na de middagh mooy klaer weer, sagen de West Iukel: Dese West Iukel is seer hoogh lant, dat ick vertrou dat men wel 20 mijl in zee konnen sien. Doe lieten wy 't overstaen tot savonts toe, doe waren wy nogh omtrent 4 mijl van de Iukel af, leyden 't doe over staegh, snaghts wenden wy om de 8 glasen over en weer met mooy weer, en een o. n. o. wint.

Den 20 dito

Den 20 dito smorgens met den dagh waren wy by 't Rif van Rijckenes, konden daer effen booven zeylen, de windt liep nu n. o., anders

sou't niet geluckt hebben: Doe wy eeven boven 't Rif waren, ⁺ nam de Windt soo sterck aen, dat ons Voor Marszeyl wegh waeyde: doe sagen wy een Schip voor windt van ons ten ancker leggen, doe setten wy

⁺Verlooren ons Voor-Marszeyl, quamen in Kibbelwik ten anker.

het voor wint daer na toe, burgen al onse Zeylen uytgenoomen de Fok liepen daer meede ter lens recht op dat Schip toe, teegen de middagh quamen wy by hem ten Ancker op 18 vaem steekgront. Het Schip dat wy hier vonden, was een Deense Handelaer, en de plaets, daer wy hier lagen was genaemt Kibbelwijck. Hier konden wy Vis en vleys in overvloet krijgen dat seer goede verversingh voor ons was, en seer bequaem om onse verhongerde magen meede te versadigen.

Ick ben niet in staet om met mijn Pen uyt te drucken, of met mijn tongh uyt te spreecken die overgrootte blijdschap, en dat vreugde gejuyg datter binnen onse Scheeps boort was, en voorwaer geen wonder: want wy hadden een wilde Woestijn van Ys, en een Barbarise Kust verwisselt voor een Christen lant, vol van goede menschen: Oock hadden wy seer langh, ja nu al 9 Weecken ons met seer weynigh leevens middelen moeten behelpen, ⁺ waer van dat ons nu soo weynigh was overgebleeven, dat ick meen als wy met alle man daer een vrye toegang toe hadden, dat wy 't in 3 malen gemackelijck souden hebben opgegeeten sonder overdaet, en nu konden wy in teegendeel Vleys en Vies genoeg bekoomen. Och overgrootte veranderingh! ja een oorsaeck om seer ver-

⁺Seer weynigh Fictaly overgehouden.

heught en blijde te sijn, waerdigh om onse Godt met dancksegginge te looven en te prijsen, want wy dit alles van sijn milde handt ontfangen.

Den 21 dito

Den 21 dito smorgens mooy weer en stilletjes, het lughje z. w. Onse Commandeur gingh na landt om Victualy, en met eenen te verneemen aen de Ys-landers, of alhier geen geleegentheyte was om onse Schip te setten, om te sien of wy de principaelste leckagie konden stoppen: savonts quam de Commandeur weer aen boort, ⁺ bracht Vis en Schapen in overvloet meede, beyde Waren daer men hier gemackelijck ^{+Kregen Vis ende Vleys van't landt.} kan aen koomen, maer hy bracht tijdingh dat wy na Hanefoert moesten, om onse Schip te repareeren, want alhier geen geleegentheyte was: de Haven van Hanefoert was van hier nogh vijf of ses mijlen verder in Werdam.

Den 22 dito

Den 22 dito reegen, en een Marszeyls koelt, de windt w. z. west, na de middagh quammer 2400 pondt soo Stockvis als Klip Vis aan Boort, en eenige Schapen, soo dat wy nu braef de vullingh van Vis en Vleys te eeten kreegen: Voorwaer een groote veranderingh voor ons.

Den 23 dito

Den 23 dito smorgens mooy weer het lughje West, ligten onse Ancker, ⁺ en zeylden na Hanefoert, omtrent 2 mijlen van de Haven van Hanefoert, aldaer woonde de ^{+Zeylen na Hanefoert} Lantvooght van dit gantsche groote Eyland, dat soo groot is dat het Oost en West wel 75 mijlen, en Zuyden en Noorden wel omtrent de 50 mijlen kan uytmaken.

Deese Lantvooght was een Deen, uyt Koppenhagen van geboorte, en seer gemeensaem en een goetaardigh Man, en soodanigh waren oock de Inwoonders van dit landt meest al te saem. Deese Lantvooght was door een Brief van onse Commandeur al van onse komst na Hanefoert bewust, soo dat hy, doe wy de Haven by na quamen ons van een goede Loots versagh, die ons seer wel te pas quam, want hier voor de Haven in 't Vaer-water een blinde klip lagh, daer wy anders ligt gevaer van souden hebben gestaen. Savonts quamen wy in de Haven ten ancker, doe stuerde de Lantvooght sijn Opper-knecht met 4 Schapen en een Koebeest aen boort, die wy aenstonts doot sloegen.

Den 24 dito

Den 24 dito mooy weer, variabele winden, met het laeghste Water sogten wy een bequame plaets, daer geen steenen lagen, maer daer in teegendeel een saghte grond was om 't Schip te setten, en backenden die af, en waghten doe na't hooghste water, tot s' anderen daegs van deesen dagh quam de Lantvooght selver in ons Schip, ⁺ het was een seer mindelijck en beleeft Man in sijn ommegangh, en 't was wel ⁺De Lantvooght aen boort. middernacht doe hy weer vertrock.

De Inwoonders van dit landt sijn meest al slegte en eenvoudige menschen, ⁺ daer men voor oude hembden en neusdoecken en andere snuysteringh brave Kousen ⁺Eenvoudigheyt van de Inwoonders, en haer godsdienst. en Wanten, Vis, Vleys, ongesoute Botter, Talk en Melck van ruylen kan met goeden profijt, dat binnen ons Scheeps boort al veel gedaen worden. De woonplaetse die de menschen hier heb-

ben is seer geringh, en al meest onder de aerde. Haer Godtsdienst is Luythers, op soodanigen wijs als in de Oosterse Landen, en die oeffenen sy seer devoot.

Den 25 dito

Den 25 dito, smorgens met het hooghste Water, wonden wy onse Schip met sijn Gat op de Wal met mooy weer en een slap koeltje uyt den n. o. na de middagh met het laeghste water teegen wy aen 't repareren, en bevonden doe dat de Sant-stroock van de achter-Steeven was afgewecken, en de kiel was van onder geborsten van de achter-Steeven af, omtrent 9 voet na vooren toe, oock was de kiel wel drie duym om gewecken: geen wonder, dat sulcken Schip soo leck was.

Den 26 dito

Den 26 dito smorgens stortten wy eenige vaten Water uyt ons achter-Schip, wonden doe met het hooghste Water soo veer op 't Landt, dat doe 't Water op sijn laeghste was, het gantsche Schip meest droog sat, doe kreegen wy savonts gedaen, soo dat de Timmerman verklaerde by deese geleegentheyt daer geen meer aen te kunnen doen: ⁺ snaghts met het hooghste Water wonden wy ons Schip van de Wal af in 't diep en bevonden dat nu soo dicht te sijn, dat een Man het mooy lens kon houden: voorwaer veel gewonnen.

⁺Het Schip weer in 't diep, en digter bevonden.

Den 27 dito

Den 27 dito smorgens mooy weer, kreegen versse Vis en Schapen aen Boort, uyt de naem van de Lantvooght, die wy aenstondts met een seven a acht Man doot sloegen, ⁺ en 't andere volck was ondertusschen met Scheeps werck doende: Na de middagh kregen wy de Heer van 't Gerecht, of de Iustitie aen Boort, die door dat het savonts begon te reegenen, by ons vernaghten: een minsaem Familjaer Man, vermoeden een Deen van geboorte. Snaghts reegenigh weer.

⁺Schaapen en Verse-vis aan Boort.

Den 28 dito

Den 28 dito smorgens reegen en een Marszeyls koelt, de wint z. o. Nu vertrock den Heer Rechter weeder van hier na sijn woonplaets, die hier wel drie mijlen van daen was. Deesen dagh kreegen wy veel schapen, drie Koebeesten, en een deel versse Vis, oock noch wat Stockvis aen Boort, uyt last van de Lantvooght, ⁺ oock begroeven wy de Koks Maet van 't gebleeven Schip *De Swaen* die den 24 September voorschreeven was koomen te overlijden, nu alhier op 't Kerckhof van Hanefoert.

⁺Begroeven de koksmat van de Swaan.

Den 29 dito

Den 29 dito, dit etmael was 't heel mooy weer, kreegen veel versse Vis aen Boort, ruymden onse Flens gat op, haelden 7 Sloepen steen van landt tot Ballast, want ons Schip rangh was uyt de natuer, en het was laet in 't jaer, soo dat wy daer wel wat dienden in te versien soo veel wy konden, dat wanneer het eens op zeylen aen quam, dan wel in staet te sijn.

Den 30 dito

Den 30 dito, desen dagh wast reegenigh, ⁺ haelden 75 vaten vers water tot Scheeps behoefte, want onse Bier was op, en alle dingh most in vers Water gekoockt, en ⁺Haelden vers water. met soo veel volck Water te drinken daer was veel toe van nooden.

Den 31 dito

Den 31 dito mooy weer, waren druck doende met schapen te slaghten, en Vleys in te souten tot de t' huys reys.

Den 1 November

Den 1 November, smorgens de windt n. w. een Marszeyls koelte, Nu gingh ick met onse Commandeur, en de Commandeur van 't gebleeven Schip op den middagh by de Lantvooght in sijn Huys aen sijn eygen Tafel ten eeten, ⁺ savonts waren wy by den Predikant van Hanefoert, en wy worden op beyde deese plaetsen seer heerelijck getracteert, savonts omtrent 9 uren liet deese voorschreeven Predikant ons met een Iol daer van de strand door sijn Broeder en nogh twee andere dienaers aen Boord setten, als of wy groote Heeren waren. Sulcken respect hebben deese menschen voor een Hollander.

⁺Waren by de Landtvooght, en predikant te eeten.

Den 2 dito

Den 2 dito smorgens mooy weer: In de voormiddagh was ick aen landt by den Predikant van Hanefoert ter Kerck, maer konde seer weynigh van haren Godtsdienst verstaen, na de middag mooy weer, snagts sneeuw.

Den 3 dito

Den 3 dito smorgens was 't reedelijck weer, ⁺ het windtje Oost: doe de vroegh-kost geschafft hadden, kreegen wy nogh 10 schapen aen boort. Doe waren wy van alles klaer, lighen onse Ancker, en gingen onder zeyl om onse reys na 't Vaderlandt te vervorderen, waren van vleys en Stockvis wel versien, want wy waren soo in Hanefoert als in Kibbelwijck aen een getal van 108 Schapen, en 4 Koebeesten vergaerdt, oock hadden wy een Gewigt van 4000 pont Stockvis bekoomen, hoopten 't Vaderlandt met die Victualy wel te krijgen als 't de Heer beliefte: na de middagh de wint o. n. o. een Marszeyls koelte met sneeuw, konden vermits de donckert geen lant zien, gingen w. n. w. aen, savonts reefden wy onse Marszeyls: doe de honde wagt uyt was, gisten wy ver genoeg beneeden 't rif van Rijckenes te sijn, stelden onse coers by de wint over z. z. o. aen met een aenneemende windt uyt den Oosten, namen beyde onse Marszeyls in.

⁺Gingen uyt Ysland na't Vaderlandt.

Den 4 dito

Den 4 dito smorgens begon 't een storm te waeyen, ⁺ namen onse Fock in, hier kreegen wy weeder een nieuwe proef van Godts groote genade over ons; want met het opgaen van den dagh sagen wy een blinde klip aen ly voor uyt, dewelck soo schrickelijck brande, dat het eenes Menschen anghst was, hadden wy soo veel eer by deese blinde klip gekomen dat het noch doncker van de naght was geweest, souden wy groot gevaer van op deese klip te drijven gestaen hebben: maer onse goede Godt die ons soo langh hadde bewaert, bewaerden ons hier weer merckelijck. Dese blinde klip die wy hier vonden, lagh na gissingh wel 7 a 8 mijlen van de wal in Zee; een voorval daer een Zeeman hem niet voor waghten kan. ⁺ Doe wy deese brandingh in 't gesicht kreegen, waren wy daer niet veer af, lieten ons Schip voor wint daer beneeden loopen, middernaght de wint o. n. o. redelijck weer, setten onse Fock by, konden nu z. o. stevenen, kort daer na door dat de wint nogh meer stilde, setten wy onse groot Marszeyl meede by.

⁺Een stormwint sagen een blinde klip

⁺Setten Fok en Marszeyls by.

Den 5 dito

Den 5 dito smorgens setten wy ons Voor-Marszeyl by, in de voor-

middagh stilletjes, savonts een brave koelt uyt den n. o. de coers z. o. ten o. mosten nu met 3 man pompen.

Den 6 dito

Den 6 dito smorgens mooy weer, savonts stilletjes, snaghts heel mooy stil weer.

Den 7 dito

Den 7 dito smorgens een bramzeyls koelt de wint o. de coers z. z. o. in de voormiddagh een gereefde Marszeyls koelte, na de middagh nam de windt aen met reegen, namen onse Voor-Marszeyl in, en savonts ons groot Marszeyl meede, snaghts nam de windt af, mooy droogh weer.

Den 8 dito

Den 8 dito smorgens de windt o. met reegen en harde windt, namen onse Fock in, in de voormiddagh waeydent sterck, ⁺verlooren een Sloep door 't holle water, savonts nam de windt af, konden niet boven 't z. w. leggen, snaghts hadden wy heel hol ⁺Verlooren een Sloep. water.

Den 9 dito

Den 9 dito smorgens stilletjes, setten ons groot Marszeyl by om dat het Schip te meer steun soude hebben, want door de holle Zee slingerde het machtigh: Even na de middagh liep de wint w. z. w. met een Marszeyls koelte, setten onse zeylen en onse coers o. z. o. aen, savonts een snelle voortgangh met mooy weer.

Den 10 dito

Den 10 dito smorgens namen wy de reeven uyt de Marszeyls, in de voormiddagh liep de wint w. savonts een bramzeyls koelt.

Den 11 dito

Den 11 dito smorgens even voor den dagh passeerden wy een Schip dat teegen ons aen lagh, ⁺ maer door den donckeren konden wy niet sien wat voor een Schip het was, nu liep het windtje w. n. w. dogh stilletjes, in de voormiddagh weer en wint ^{+Sagen een Schip.} als vooren, bevonden ons op de breete van 61 graden 28 minuten, snaghts variabel weer.

Den 12 dito

Den 12 dito smorgens een Bramzeyls koelt uyt den w. n. w. nu passeerden wy weer een Schip die om de West lagh, ⁺ dese Man toonde een Deensche Vlagh, bevonden ons op de Aerdkloots breete van 61 graden 10 minuten, na de middagh de windt ^{+Sagen weer een Schip.} w. met een snarigen voortgangh, tegen den avont sagen wy 't Eylandt Feero, ⁺ hadden de zuydt hoeck z. o. ten o. van ons omtrent 8 mijlen, doe liep de windt z. z. w. ^{+Sagen Feero.} stelden onse coers z. o. aen by de wint over, snaghts quamen wy tegen 't Landt aen, want door de schrale windt konden wy booven de hoeck niet zeylen, reefden doe onse Marszeyls en leyden 't over staegh, kort daer na moesten beyde Marszeyls in, maer 4 glasen in de kattewaght begon 't sterck te reegenen en de windt liep n. w. halsden doe weerom, setten onse coers z. z. o. aen en de Marszeyls los, en doordien de windt nogh meer stilde, namen wy de reeven uyt de Marszeyls, met mooy droogh weer zeylden omtrent 3 mijlen buyten 't Land by de wal langhs.

Den 13 dito

Den 13 dito smorgens met den dagh hadden wy de zuydt-hoeck genaemt Zuyderoe o. van ons met reegen, doe worden 't stilletjes. By dese zuydthoeck leyt een hooge klip omtrent een vierdepart van een mijl in een Zee genaemt den Monnick, soo dat wy door de stilte hier al weeder groot gevaer stonden; ⁺ want de holle zee en de stroom setten ons soo sterck na de Monnick ende het vast landt toe, dat wy de ^{+Dreeven sterck na 't Landt toe door de stroom en de holle Zee.} brandingh al

heel na begonnen te koomen, smeeften derhalven het loot eens over boort, en bevonden 50 vadem water, derhalven een onbequame plaets om te ankeren. Hier waren wy weer dapper in de klem, maer Godt den Heer gaf schielijck en onverwaght een groote veranderingh, doordien dat hy een stercke z. w. wint liet koomen, soo dat wy aenstonds onse Marszeyls moesten in neemen, stelden onse coers doe z. o. ten o. heen, en liepen omtrent 2 gootelinghs schooten boven de Monnick heen met onder-zeylen, voorwaer een groot geluck. Snaghts begon 't schrickelijck te waeyen met reegen, namen onse Fock in, lieten 't op Godts genade drijven, gisten nu geen noot te hebben, want wy nu een groote ruyme Zee voor ons hadden, daer wy veel drift hadden buyten gevaer van Landt met deese wint. Dit Eylandt Feero is meede hoogh landt omtrent als Hitlandt na mijn gissingh, maer niet soo hoogh als Yslandt, en 't is omtrent 15 mijlen langh Zuyden en Noorden, en breed op sijn breedste Oost en West 13 mijlen; maer op de zuydthoek is 't op sijn smalste.

Den 14 dito

Den 14 dito liep de windt w. z. w. en was vry stilder als snaghts, setten onse Fock en groot Marszeyl by, stelden onse coers oost ten zuyden aen, savonts nam de wint weer aen, namen onse Marszeyl weer in, en stelden onse coers o. ten n. aen, om in de donckere naght niet op Hitlandt te vervallen.

Den 15 dito

Den 15 dito smorgens hadden wy omtrent de lengte na onse gissingh van de noordhoek van Hitlandt, stelden onse coers z. o. aen met een z. z. w. windt met onderzeylen, savonts liep de wint w. n w. met mooy weer, setten onse Marszeyls by, de coers z. z. o.

Den 16 dito

Den 16 dito smorgens de wint z. z. w. de coers z. o. by de wint over, in de voormiddagh de wint z. de coers o. z. o. savonts nam de wint aen, namen de Marszeyls in, kort daer na most de Fock oock in, snaghts waeyden 't hardt.

Den 17 dito

Den 17 dito smorgens sagen wy de Noordtse Kust, ⁺ leydent doe over staegh, hadden het Eylandt Kien o. ten z. van ons omtrent 5 mijlen, in de voormiddagh begon 't ⁺Sagen de Noordtse Kust. soo vreesselijck te waeyen dat wy ons groot zeyl mosten vast maecken, ende onse

Besaen bollen, ⁺ na de middagh, savonts en snagts waeyden 't soo schrickelijck dat wy malkander schier niet konden beroepen, dreeven alsoo onder een bolde Besaen ⁺Een seer sware storm. op Godts genaden, mosten met 4 man pompen, want door dit sware weer worden onse Schip weer lecker.

Den 18 dito

Den 18 dito waeyden 't sulcken vliengenden Tempeest dat Heemel en Aerden soomen dan seght scheenen aen malkander te zijn, na de middagh nam de windt een weynigh af, savonts in de eerste waght begon 't weer soo sterck te waeyen als ooyt, in de hondewaght nam de windt af en liep n. w. halsden om, setten onse Fock en groot Zeyl by, en namen onse coers z. ten w. kort daer na nam de windt soo sterck aen, dat wy onse Schooverzeyl moesten vast maecken, liepen doe voor een Fock ter lens met een vervaerlijcke windt.

Den 19 dito

Den 19 dito smorgens nam de Windt af, setten onse Schoover-zeyl by: in de voormiddagh deelden wy onse laetste Broot, dat omtrent vier Beschuyten voor yder Man bedroegh, smiddaghs sagen wy de Zuydt-hoeck van Stadt, en 3 Eylanden daer besuyden, dat is Ornael, Olde en Kien altemael hoogh lant, dogh altemael Eylanden: Olde dat ist zuydelijkste, leggende op de aerdkloots breete van 61 graden 16 breete en 19 graden 12 minuten lengte. Dit Eyland Olde hadden wy z. o. ten o. van ons omtrent 7 mijlen: Nu setten wy onse Groot Marszeyl by en kort daer na ons Voor Marszeyl meede: savonts de wint west-zuyd west, de coers zuydelijk, snagts liep de wint zuydelijk, leyden 't doe over staeg, de coers w. z. w., namen onse Marszeyls in, met reegen.

Den 20 dito

Den 20 dito smorgens mooy droogh weer, setten ons Groot Marszeyl by: In de voormiddagh sagen wy een zeyl te wintwaert van ons, ⁺ omtrent 2 mijlen na de middagh nam de Windt aen met reegen, namen onse Marszeyls in: savonts onder zeyls Weer, snagts in de eerste wagt harde reegenbuyen en variabele winden, in de honde wagt de windt Westelijck: doe leyden wy 't over staegh, de coers z. z. w.

⁺Sagen een Zeyl te windwaert op.

Den 21 dito

Den 21 dito smorgens mooy weer, de windt w. z. w. nu waren wy dicht by dat voorschreeven Schip, stuerden daer een Sloep na toe, en bevonden dat het een Deen was, van Koppenhagen koomende uyt Ys-landt, gelaaden met Stockvis. Doe onse Sloep weer aen boort was, stelden wy onse coers om onse reys te vervorderen, desgelijcks deede oock deese Deen. Wy zeylden met malkander heen, maer doordien de Deen soo hard niet kon zeylen als wy, soo waren wy hem schielijk uyt het gesicht: na de middagh de wint noordelijck, setten onse Marszeyls by, de coers z. ten w.

Den 22 dito

Den 22 dito smorgens mooy weer, een stijve Marszeyls koelte, de windt noordelijck, de coers zuyd ten westen, sagen 4 zeylen dogh onbekent. Snagts de windt Oost, de coers zuyd ten Oosten met een harde voortgangh.

Den 23 dito

Den 23 dito smorgens nam de Windt af, in de voormiddag een slap koeltje, bevonden ons op de breete van 55 graden 59 minuten, 4 Glasen na de middagh sagen wy 3 zeylen, waer van datter twee aenstonts laght op ons maeckten: Sy waren in 't zuyd Oosten van ons, recht te wind-waert op, ⁺ wy dat siende, vreesden dat het Kapers waren, stelden onse coers om de West: savonts was den eenen niet meer als een half mijl van ons af: maer door de donckert van de naght raeckte hy buyten onse ^{+Sagen Kapers, die ons oock jaeghden.} en wy buyten sijn gesicht: snaghts zeylden wy veelderhande coersen, en raekten tot ons groot geluck door de donkert van hem af.

Den 24 dito

Den 24 dito smorgens een Marszeyls koelte uyt den noord-noord-oosten, sagen nu (Gode zy lof en danck) geen Scheepen, stelden onse coers zuyd ten oosten aen met een doffe lught, hadden nu 38 vaem water in 't opgaen van 't Sant: ⁺ nu sagen wy twee Hoeckers, die hier lagen te vissen: vijf Glasen na de middagh sagen wy weeder 2 Hoeckers dat meede al Vissers waren: Snaghts sagen wy twee vuyren ^{+Sagen verscheyde Zeylen in 't opgaen van 't Sant.} die

wy seer schielijck passeerden, het welck ons deede gelooven, dat het meede Vissers waren die aen haer Wandt laagen, dogh wy wisten dat niet seecker.

Den 25 dito

Den 25 dito smorgens met den dagh hadden wy 20 vademmen Water in 't opgaen van Breeveertien: alhier quamen vier Hoeckers by ons, dat na aller oogemerck wel Kapers scheenen, maer sy deeden ons niet aen, soo dat wy niet seecker weeten konden wat voor een natie van volk dat het was, maer wy vertrouden haer niet.

Smiddaeghs waren wy de Breeveertien gepasseert, ⁺ en niet lang daer na sagen wy (Godt sy geloof) ons gewenste Vaderlandt, of altoos ten minsten de Duynen daer ⁺Sagen de Hollandse Kust. van, die wy al langh gedagt hadden nooyt meer te sien, maer door Godts genade sijn wy dus veer gekoomen.

Omtrent 3 uren na de middagh kreegen wy een Vlielandt Loots, setten het doe in de name des Heeren na 't Vlie toe, het West-eynde van 't Vlie was oost zuyd oost van ons, en de windt west zuyd west: Savonts omtrent ten 7 uren quamen wy by de tweede Ton in 't gat, en om reeden dat de Eb begon te gaen, en de windt soo schrael was dat wy 't Gat niet konden op leggen, mosten wy ten Ancker, hadden de Vuere van der Schellingh Oost en Oost ten Noorden van ons, en 't vuer van Vlielandt zuyd-west.

Doe gingh onse Commandeur, en de Commandeur van *De Swaen* met 15 Man van sijn volck aenstonts uyt het Schip naer Huys, oock stuerden wy een Man naer Vlielandt, om wat Erten, Boone, Gort en Broot te versamelen tegen s' anderen daeghs smorgens, dan souden wy hem met de Sloep weeder van landt af halen.

Onse Fictually die wy nogh overigh hadden, bestondt in Stockvis en een weynigh Vleys, dat door dat het niet wel gesouten was, al dapper begon te stincken, het welck een seer soober schaffen veroorsaecte, daer toe hadde ons Bier al eenige weecken uyt geweest, soo dat wy ons met Water moesten geneeren: voorwaer slecht genoegh, maer 't was noch veel beeter als aeler wy in Yslant waren geweest, want wy de buyk nog soo omtrent vol konden krijgen, het welk ons te voren veel manqueerde.

Den 26 dito

Den 26 dito smorgens met het in breecken van de Vloet, lighten wy onse Ancker, en laveerden in een korten tijdt binnen. ⁺ Doe stuerden wy een Sloep aen landt, om de Man met de Victualy af te halen, die aenstonts weer aen Boort quam, want deese ⁺Quamen binnen, en kreegen Man alles klaer hadde gemaect. Doe laveerden wy Opperdan, tot tussen de Ton ⁺versche Fictually aen boort. van de Elleboogh, en de Ton van Kees-hoeck, doe moesten wy ten anker, want de Vloet was af, en den avont op handen.

Nu loofden en danckten wy onsen Godt, dat hy ons noch eyndelijck hadde verlost uyt soo veel anghsten en benautheden, en soo genadigh in soo veel perijckelen hadde bewaert, en ten laetsten nogh behouden in, of altoos binnen de Palen van ons

lieve Vaderlandt hadde gevoerd, daer hem alleen de eer van toekomt van nu aen,
tot in alle eeuwigheyt.

Den 27 dito

Den 27 dito smorgens mooy weer, de windt zuydelijk dogh stilletjes.

Doe de vloet inbrack was de Son al z. ten o. ligten onse Ancker, laveerden Opperdan, maer door de stilte konden wy weynigh avanseeren doe de vloet af was gingen wy ten Ancker, tussen de ton van de middel-gronden, en de ton ten halven.

Den 28 dito

Den 28 dito smorgens een reefde Marszeyls koelte met Reegen, de windt zuyd ten westen, konden nu niet voort koomen, doordien dat wy in de wint en stroom hadden.

Den 29 dito

Den 29 dito smorgens mooy weer en stilletjes, de windt Westelijck, ligten onse Ancker, en dreeven met de stroom Opperdan: drie glasen na 't schaffen van de vroegh kost liep de Wind Zuyd ten Westen, en de vloet was af, moesten derhalven ten Ancker om 't Y te stoppen, in de namiddagh met het inbreecken van de vloet lighten wy weeder ancker met een stijve Marszeyls koelte uyt den z. w. ten zuyden: savonts doen de doncker viel, quamen wy ten Ancker by de Ton van Ygelhoeck op 3½ vaem Water: snaghts waeyde 't hart, met doncker mottigh weer.

Den 30 dito

Den 30 dito smorgens de Wind zuyd-zuyd-west, nogh al stijve koelte met modt reegen: na de middagh de Wind z. w. snaghts stil en mistigh.

Den 1 December

Den 1 December smorgens stil en mistigh en in stroom, konden derhalven onmoogelijck op koomen, niet tegenstaende wy seer gaeren gewilt souden hebben, want wy al weeder een seer schrle keucken hadden: want doe wy op Vlielandt verfactalyden, maeckten wy geen staet staet om soo langh onder weegh te sijn, soo datter nu al weeder geen meer leevens middelen voor ons waren behouden als Stockvis en wat Vleys, dat by versuym van wel gehanthaeft te sijn, wel bijster stonck, soo dat wy resolveerden een Sloep met volck na Worckum te stueren, om wat eetbare Waren te halen als 't daer te bekomen was. ⁺

Deesen gantschen dagh bleef 't stil en mistigh, en daer gingh gestadigh Eb, soo dat wy perfors moesten blijven leggen: Savonts quam de Sloep van Worckum weeder aen Boort, bracht meede een sak Boonen, een sack Gort, en ses-en dertigh halve Brooden: nu waren wy na ons gedoente weeder wel voorsien, reeckenden nu geen gebreck te hebben als Botter, maer terwijl dat die ons mancqueerde, beholpen

⁺Stuerden een Sloep na Worckom om Fictualy.

wy ons met Talck, of anders Schapen Ongel, die al geschimmelt was: voorwaer slegt genoegh. Snaghts een slap koeltje uyt den z.

Den 2 dito

Den 2 dito smorgens met den dagh haelden wy onse ancker t' huys, en gingen onder zeyl, maer kort daer na worden 't steeck en mistigh, mosten daerom weeder onse ancker laten vallen.

Den 3 dito

Den 3 dito de Windt nog al zuydelijk, door de gestaadige zuyde Windt gingh 'er gants geen Vloet, maer geduurigh Eb, konden derhalven in geenen deele op komen, maer moesten tot ons verdriet blijven leggen.

Den 4 dito

Den 4 dito smorgens een deynsige lught, de windt zuyd west: Met den dagh brack de Vloet in, reefden onse Marszeyls, ligten onse ancker, laveerden Opperdan, raecten met het hoogste Water over het Vlaek, sagen Tonnen noch Mercken van wegen de mist: Smiddags

een weynigh lighter, sagen doe de Ton van de Hof-steede, namen het Rif uyt ons Groot Marszeyl, de windt zuyd west ten zuyden: Tegen den avondt sagen wy de hoeck van de Ven en Enckhuysen, doe brack onse Groote Marsse Raa soo als wy in onse Wennen lagen, doe brachten wy aenstonts de Groote Marsse Raa van de gebleeven *Swaan*, die wy als vooren verhaelt is, geborgen hadden weeder booven, soo dat wy schielijck van alles weeder klaer waren, setten onse Marszeyl van een Rif weeder by: savonts doe wy geschafft hadden, was Urck o. n. o. van ons: snaghts in de eerste wagt klaer weer, sagen 't vier van Marken. Kort daer na, door dat de windt sterck aen nam, namen wy ons groot Marszeyl in, maer voor lieten wy het staen, om dat wy het te beeter op dit drooge water souden kunnen stueren: ⁺ In de na nagt quamen wy op Pampus, raeckten aen de gront: Doe wy het vuer van Marcken n. o. en het vuer van 't Y oort z. w. ten w. van ons hadden met een harde wint uyt den z. w. dogh klaer gesight en 't laegste water.

⁺Raeckten op Pampus aen de gront. Raeckten over 't Vlaek.

Den 5 dito smorgens waeydet hart, de wint z. w. met reegen, smiddaghs liep de wint n. w. en stilde, doe stopten het water op, soo dat onse Schip vlot raeckte: ⁺ doe quam onse Commandeur aen boort met een vaertuygh met Fictually, Bier en Toeback, dat ons wel te pas quam, want wy van alles Koerangh hadden: doe wy de Fictually over in 't Schip hadden, setten wy onse zeylen by, en laveerden over Pampus: savonts quamen wy by de Vuer-tooren van Durgerdam ten Ancker: snaghts waeyden 't by buyen sterck.

⁺Raeckten over Pampus.

Den 6 dito

Den 6 dito smorgens mooy weer het windje n. w. ligten ons ancker met het inbreecken van de vloet, laveerden inwerdan, in de voormiddagh stilletjes, omtrent ten tien uuren quamen wy voor Amsterdam. Hier raeckten wy een Fregat, dat op stroom lagh, door de stilte aen boort, dogh raeckten sonder schade weder van hem af: na de middagh quamen wy in de holle sloot, laveerden tot in 't Kerckrack, brachten doe een worp uyt, worpen doe het Kerckrack door: omtrent te vier ure na de middagh quamen wy met groote vreughde en blijdschap aen de Werf, sloegen onse zeylen af, doe kreegen het volck haer gelt, en een yder gingh sijns weeghs, waren alle vol van vreughde, en loofden en danckten onse Godt, dat hy onse Gebeden hadde verhoort, en ons nog eyndelijck behouden in onse Vaderlant tot verwondering van veele menschen hadde gebracht. En geen wonder: want het is een nooyt gehoort voorval, daer Godts groote kracht en moogentheyt seer veel in is bemerckt, ja daer de Heer ons soo dickwils heeft doen sidderen en beeven van groote anghst en benautheeden, en evenwel nogh seer genadig heeft verlost en bewaert, daer wy hem al te samen voor looven en prijsen van nu aen tot inder eeuwigheyt.

EYNDE.